

Pusztakovácsi
Általános Iskola

2020

Pedagógiai Program

Tartalom

1. Előszó	3. o.
2. Preambulum	4. o.
3. Helyzetelemzés	5. o.
4. Nevelési-oktatási program	8. o.
A pedagógussal, vezetővel, intézménnyel kapcsolatos elvárásrendszer	20 o.
5. Helyi tanterv	61. o.
6. A pedagógiai program anyagi feltételrendszerének fejlesztési terve a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzék alapján	77. o.
7. Záró rendelkezések	78. o.
8. Legitimizációs záradék	80. o.
9. Mellékletek	81. o.
– Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	82. o.
– Szakértői vélemény a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésének megvalósulásáról	106. o.
– Iskolakert program elemei a pedagógiai programban	109. o.

1. Előszó

Előző pedagógiai programunkat a Siófoki Tankerületi Központ igazgatója 2016. december 15-én hagyta jóvá.

Jelen dokumentum alapját képező jogszabályok:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről módosítása
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű tanulók iskola oktatásának irányelveiről

2. Preambulum

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Pusztakovácsi Általános Iskola

Státusa:

Olyan alapfokú közoktatási intézmény, amely ellátja az általános iskolai valamint sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai nevelésének feladatát.

Fenntartó:

Siófoki Tankerületi Központ

8600 Siófok

Szép völgyi út 2.

Az intézmény alapeladata:

Alapfokú nevelés, oktatás a 6-16 (törvény által szabályozott egyéb esetben 23) éves korosztályra vonatkozóan.

Gondot fordít az értelmi-érzelmi, szocializációs fejlesztésre, az eltérő pedagógiai igényű gyermekek integrálására, felkészít közép fokú beiskolázásra. Igyekszik a gyermekeket mindazon képességekkel felvértezni, amelyek a sikeres továbbtanulás feltételeit jelentik.

A gyermekek részére alapellátásként napközbeni ellátást (iskolai étkeztetés, tanulószoba, napközi otthon) biztosít.

Működési illetve beiskolázási terület: Pusztakovácsi és Nikla község és külterületei. Az intézmény szabad kapacitása terhére már településről is fogad tanulókat. A felvételnél a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanuló előnyt élvez.

Székhely, telephely:

Pusztakovácsi, Fő utca 114.

Pontos cím: Pusztakovácsi

Fő utca 114.

8707

Telefon /fax: 06-85-337-076

e-mail: iskolakovacsi@gmail.com

Intézményi gyermekcsoportok száma, létszáma:

Iskola: 6-10 tanuló csoport (a szám a tanulólétszám függvényében változhat – összevont és önálló osztályok, napközi otthoni, tanulószobai csoport, egyéb délutáni foglalkozások csoportjai: (szabadidős, szakköri, rehabilitáció.)

Felvehető tanulólétszám: 150 fő.

A pedagógiai munka szakaszai:

1-4. osztály alsó tagozat

5-8. osztály felső tagozat – Intézményünkben jelenleg a felső tagozat szünetel!

Csoportlétszámok: a nevelési törvényben meghatározott keretszámok figyelembe vételével.

3. Helyzetelemzés

3.1. Környezeti, dologi jellegű feltételek:

Intézményünk egy Somogy megyei alig 1000 lakosú szalagtelepülésen működik.

Beiskolázási körzete:

- Pusztakovácsi és külterületei
- Libickozma és külterületei
- Nikla és külterületei.

A beiskolázás alapja elsősorban a beiskolázási terület.

A lakosság zöme idősödő, a születésszám alacsony. A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű és cigány gyermekek létszámaránya magas (90 % feletti).

Az óvoda gyakran jelez szociálisan, mentálisan elmaradott fejlettségű gyermeket a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek. Az integrált (tanulásban akadályozott, súlyos beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő, részképeség-zavaros) gyermekek, tanulók száma 30 % körüli. Számukra eltérő foglalkozási programmal, fejlesztő, habilitációs, rehabilitációs foglalkozások, korrepetálások beiktatásával, a tanulásban akadályozott tanulók esetében eltérő követelményrendszer alkalmazásával biztosítjuk a nevelést, oktatást.

Külterületről vagy a körzet más településéről bejáró tanulók száma 70% körüli.

3.1.1. Épület:

Az intézmény a település központi részén foglal helyet. Kb. 1 ha zöld területen. Az épület előtt zárt, parkosított előkert van, a nevelési tevékenység szolgálatában áll egy füves játékdvvar (a két épületrészhez tartozva, részben elválasztva egymástól, hogy az óvodai és iskolai foglalkozások, szabadidős tevékenységek ne zavarják egymást).

A régi iskolaépület 1937-ben épült, mellette 1964-ben került átadásra az új szárny, ezeket 1985-ben összeépítették, egységes épületet hozva létre.

Komfortfokozati minősítés: komfortos

A fűtés gázkonvektorokkal történik, a vizesblokkokban a hideg-illetve részben a melegvíz biztosított.

A világítás főként neonsöves világítótestekkel történik.

Iskolai helyiségek (tanterem) száma: 9 + 1 tornaszoba, öltözők (iskolaépületen kívül)

Nem tanterem típusú funkcionális helyiség:

- nevelői szoba
- igazgatói iroda
- ebédlő
- konyha és kiegészítő helyiségei
- vizesblokkok
- zsibongó, folyosó
- szertárak (3 + 1 – a folyosótól üvegajtóval elzárt terület a kerti szerszámok tárolására.)

Az épület déli részén található zsibongót köti össze a folyosó az északi (óvodai) bejárattal.

A zsibongó alkalmanként közösségi rendezvényeknek is otthont ad.

Az udvar területén elkerített gyakorlókert van, terveink közt szerepel egy füves labdarúgópálya kialakítása is.

A művelődési ház udvarán aszfaltozott kézilabdapálya áll rendelkezésünkre.

3.1.2.A programhoz rendelt eszközrendszer:

Eszközellátottságunk elavult, alacsony színvonalú illetve erősen elhasznált, jelentős amortizáció jellemzi (bútorok, térképek, kísérleti eszközök). Elsősorban az Európai Unió pályázatainak való részvétellel és forrásai felhasználásával sikerült fejleszteni az informatikai eszközellátottságot. Megújult a fejlesztő terem berendezése és jelentősen bővítettük a fejlesztő eszközök számát. Ezt kiegészíthetik egyéb pénzeszközök, egyéb támogatások (civil szervezetek).

▪ A megvalósítás személyi feltételrendszere:

A program megvalósításában az intézmény, és a szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények közalkalmazottai és munkavállalói közösen vesznek részt a gyermekekkel és szülőkkel szoros együttműködésben civil szervezetek segítségével.

Alkalmazottak:

Pedagógus álláshelyek száma: 12.
 (szükséges áttanítók száma átlagosan: 1-5 fő.
 + utazó tanári szolgáltatás keretében, az érintett tanulólétszám figyelembe vételével

- gyógypedagógus
- gyógytestnevelő
- logopédus
- iskolapszichológus
- fejlesztő pedagógus

Pedagógiai munkát közvetlenül segítő alkalmazott:

- iskolatitkár

Technikai alkalmazottak:

- karbantartó
- takarító

Lehetőség szerint részt vesz az intézmény a közfoglalkoztatási programban takarító, karbantartó munkakörben.

Szakos ellátottság felső tagozaton:

magyar nyelv és irodalom
 matematika
 földrajz
 informatika
 testnevelés
 történelem
 német nyelv
 hit- és erkölcstan
 technika.

Megoldható a gyógypedagógiai és fejlesztő pedagógiai tevékenység.

A továbbképzések, másoddiplomák, esetleges létszámbővítés a hiányzó szakterületek korrektebb ellátására irányulhatnak.

A nevelőközösség összetétele az utóbbi 1-2 évben többször változott, a hiányszakok iskolánkban állandósulni látszanak, ami a nevelési-oktatási célok, feladatok, követelmények megvalósításának egységességében hozott pozitívnak nem mondható változást.

Igyekszünk megőrizni a hagyományos tevékenységekből, a pedagógiában jól bevált módszerekből mindazt, ami a helyi és az egész társadalom által elvárt értékek felfedezésében, közvetítésében szerepet játszhat, s ami a helyi feltételrendszerben megvalósítható.

Nyitottak vagyunk a modern elméleti és gyakorlati felfedezésekre, pedagógiai, pszichológiai, szociológiai kutatási eredmények megismerésére, módszerek befogadására, mindennapi gyakorlatba ültetésére, innovációra.

▪ **Intézményellenőrzés, felügyelet, tanácsadás**

Az intézményi ellenőrzés pedagógiai, szervezeti jellegű

A pedagógiai és segítő tevékenységet az igazgató ellenőrzi a törvényben – és az SZMSZ-ben rögzített módon és esetekben, ellenőrzési terv alapján szűrőpróbaszerűen, ill. szükség szerint. Ehhez kapcsolódik az intézményi önértékelés, a külső szakmai ellenőrzés és a minősítés rendszere.

Igény szerint az intézmény megbíz szakértőt, szaktanácsadót a szakmai munka területén jelentkező problémák megoldására, korszerű módszerek és eljárások bevezetésének segítésére, ellenőrzésre.

További szakmai ellenőrzést végeztethet a fenntartó, kompetens szakmai szervezet, az intézményvezető a szakmai névjegyzékben szereplő szakértők, tanácsadók segítségével.

3.4. Irányítási, szervezeti struktúra

Az intézmény élén igazgató áll. Feladat-és hatáskörét törvény állapítja meg. Egyszemélyi felelős vezető, ezért hatásköre minden – az intézménnyel kapcsolatos – ügyre kiterjed.

A munkáltatói jogkör gyakorlója a Siófoki Tankerületi Központ igazgatója. Feladatát a Marcali Telephely és az igazgató szabályozott tevékenységét koordinálva látja el.

A nevelő- és alkalmazotti közösség munkáját az igazgató irányítja. Előkészíti a tantestület jogkörébe tartozó döntéseket.

Kapcsolatot tart a fenntartóval, szakmai és civil szervezetekkel, a dolgozók és a tanulók képviselői szerveivel (DÖK, SZM).

Munkaközösségek a fenntartó jóváhagyásával működhetnek. Az egyes tagozatokat érintő problémákat, programokat az érintett nevelők megbeszélik, közös álláspont kialakítása után az egységes elveknek megfelelő eljárási módokat dolgoznak ki.

Az osztályfőnökök, a tanítók és tanárok felügyeletet ellátók koordinálják tevékenységüket a többi nevelővel - figyelembe véve az iskola hosszabb-és rövidebb távú terveit.

Az információáramlás a vezetők és beosztottak között rendszeres, továbbításukért valamennyi érintett felelős (írásos anyagok kifüggesztése, szóbeli közlés, megbeszélés, értekezletek, online kommunikáció stb.).

4. Nevelési-oktatási program

A Pusztakovácsi Általános Iskola nevelőtestülete mindennapi munkája során az alábbi pedagógiai alapelveket veszi figyelembe:

4.1. Pedagógiai alapelvek, értékek

- Otthonosság, szeretetteljes attitűd
- A test és lélek harmonikus fejlesztése, a személyiség tisztelete, tolerancia
- Korszerűség, innovativitás
- Aktivitás, kooperáció az iskolahasználók és közreműködő külső támogatók között
- Segítőkészség
- Összhang az intézmény működése, szabályozók és társadalmi elvárások között
- Demokrácia, jogszerűség
- A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása a szocializációjukat segítő inkluzív nevelésben valósul meg, melyben fejlesztésük a számukra megfelelő tartalmak közvetítésével segíti a minél tejeőbb önállóság elérését a társadalomba mind teljesebb beilleszkedést.
- A rehabilitációs, rehabilitációs célok átfogják az intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét, kiemelt figyelmet fordítva a befogadó környezet kialakítására, egyediséghez való alkalmazkodásra.
- Sajátos nevelési igényű tanulók ellátása olyan szakmaközi együttműködésben, nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, amely az egyéni szükségletekhez igazodó eljárásokat, időkeretet, eszközöket, módszereket, terápiákat alkalmaz, és figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekekre vonatkozó tantárgyi tartalmakat.

4.2. Megvalósítandó célok

Az iskolában folyó nevelő-oktató munkánk céljait az általános emberi és nemzeti értékek gyermekekkel történő megismertetése, elfogadtatása és azok átadásának igénye határozza meg. Munkánk alapvető feladata, hogy a gyermekek nyitottságára, fogékonyságára, érdeklődésére és aktivitására építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője meggyőződésükké váljon, ezek határozzák meg viselkedésüket, magatartásukat

- szilárd alapkészségek kialakítása
- alkalmazásképes tudás alapfokú megszerzése
- szociokulturális hátrányok csökkentése
- eltérő pedagógiai igényű gyermekek szükségleteinek kielégítése
- tehetség kibontakoztatása
- fejlettebb kommunikációs és viselkedéskultúra elsajátítása
- reális önismeret, pályaválasztásra való alkalmasság kialakulása
- hazához való kötődés, eligazodás a társadalom kisebb és nagyobb közösségei által meghatározott normarendszerekben (alapvető írott és íratlan erkölcsi szabályok alkalmazásképes ismerete)
- érdeklődő hozzáállás a tanuláshoz, egyéb iskolai tevékenységekhez, helyi és nagyobb jelentőségű társadalmi eseményekhez, ünnepekhez
- az élet, a természeti és épített környezet alapértékeinek ismerete, védelme
- egészséges versenyszellem meghonosítása
- tárgyi és személyi feltételek lehetséges legszínvonalasabb biztosítása
- esély a magas szintű értelmi és érzelmi fejlődésre
- elégedett partnerek és dolgozók

- A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók fogyatékból eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, a hiányzó, vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a funkciók egyensúlyának kialakítása, a képességek kibontakozása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása, a meglévő funkciók bevonásával.
- Az egyéni sikerek segítő funkciók fejlesztése, a kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása
- országos kompetenciaméréseken sikeresebb részvétel.

4.3.A nevelés-oktatás feladatai, eszköz és eljárásrendszere

- A további tanulás sikerességét megalapozó, eszközhasználatú írás-olvasás, matematikai, idegen nyelvi, tudományos ismeretek, képességek elsajátíttatása
- A folyamatos és önálló tanuláshoz a szükséges képességek megszerzése, erre való igényesség kialakítása
- A sajátos nevelési igényű tanulók sérülésspecifikusság szerinti fejlesztése, speciális terápia, egészségügyi és pedagógiai habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, szükség esetén speciális eszközök biztosítása
- Megfelelő tanulásszervezési formákkal és módokkal biztosítani, hogy a tanórákon és a tanórán kívül tevékenységben érvényesüljön a differenciált, az egyéniesített fejlesztés, eltérő képességekhez, viselkedéshez való alkalmazkodás.
- Olyan tanulási környezetet, speciális módszerek, tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, amelyben sokoldalú szemléltetéssel, cselekvéssel, gazdag feladattárral, speciális eszközök alkalmazásával valósul meg készség- és képességfejlesztés.
- A pedagógus a tanórai tevékenységek/foglalkozások tervezésében építse be a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat, a státuszfelvétel (gyermek/tanuló megfigyelése, teljesítmény-elemzés, ismeret, képesség, attitűd) eredményeit, szükség esetén változtasson eljárásain, módszerein.
- A pedagógus a tananyag adaptálásánál, feldolgozásánál figyelembe veszi az egyes tanulók fejlettségi szintjét, a támogatás szükséges mértékét, a tantárgyi tartalmak sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó specifikus jellemzőit, az irányelvekben foglaltakat.
- Az egyéni haladási ütem biztosítása egyéni fejlesztési terv készítése, individuális módszerek, technikák alkalmazása.
- A pedagógus együttműködik a gyermek/tanuló fejlesztésében résztvevő szakemberekkel.
- Az alkalmazott módszer kiválasztásának alapelvei:
 - A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében alkalmazott sérülésspecifikus módszerek, eljárások, szemléltetés, az irányelvekkel összhangban, igazodnak a tanuló sajátos nevelési igényéhez, fejlettségéhez, állapotához, szükségletéhez, egyéni haladási üteméhez, tanulási stratégiájához, előzetes ismeretéhez és egyéb ismeretszerzési képességeiben megnyilvánuló különbözőségéhez.
 - A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység lehetővé teszi az egyes gyermekekre vonatkozó pedagógiai esetenként egészségügyi eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- Integrált nevelés-oktatás, a korszerű kooperatív pedagógiai módszerek alkalmazásával a hátrányok csökkentése, a tehetség érvényre juttatása
- Kulturált viselkedési, kommunikációs képességek, fegyelem és önfegyelem kialakítása
- Helyes pályaválasztási irány meghatározása
- Nemzeti és etnikai kultúra és múlt megismerése, hagyományainak ápolása, jelképeinek tisztelete, egészséges nemzeti öntudat és hazaszeretet kialakítása
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás, a hazánkban élő kisebbségek, más népek jogainak tisztelete

- Az emberek egyenlőségének elismertetése, az egyetemes emberi és egyéb jogok tiszteletben tartása, törekvés az előítélet-mentességre, készség a konfliktusok feloldására
- A demokrácia, tanulói jogok gyakorlásához szükséges ismeretek átadása, azok gyakorlásához szükséges szervezetek létrehozása, fórumok működtetése (DÖK, diákparlament)

Az iskolában folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési programban meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés. Céljaink megvalósítását segítik a pedagógusok által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két csoportra oszthatók:

- közvetlen (direkt) módszerek, melyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra
- közvetett (indirekt) módszerek, melyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> • Követelés • Gyakoroltatás • Segítségadás • Ellenőrzés • ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulói közösség tevékenységének megszervezése • Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása • Hagyományok kialakítása • Követelés • Ellenőrzés • Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> • Elbeszélés • Tények és jelenségek bemutatása • Műalkotások bemutatása • A nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> • A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében • A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarázat, beszélgetés • A tanulók önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> • Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról • Vita

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük munkánkat sikeresnek, ha végzős diákjaink többsége

- megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladási feltételeknek,
- rendelkezik olyan bővíthető, biztos ismeretekkel, képességekkel, készségekkel és jártasságokkal, melyek képessé teszi arra, hogy a középszinten támasztott követelményeknek megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, a közösségi élethez szükséges, megfelelő magatartásformákat
- határozott elképzelése van saját jövőjével, sorsával kapcsolatban

4.4. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- **Erkölcsei nevelés:**
Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és a meggyőződés alakítás elkezdése
- **Értelmi nevelés:**
Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése
A világ megismerésére való törekvés kialakítása.
- **Közösségi nevelés:**
Az emberi együttélés szabályainak megismertetése
A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása
A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása
- **Érzelmi nevelés:**
Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása
- **Akarati nevelés:**
Az önismeret, a személyiség kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése.
A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, rendszeresség fontosságának felismertetése
- **Nemzeti nevelés:**
A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti és térségi, kistérségi hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékek tisztelete, ápolása
A hazaszeretet érzésének felébresztése
A nemzeti és kisebbségi kultúra tisztelete, elemeinek megismerése
- **Munkára nevelés:**
Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása
A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
Rendszeres munkavégzés
- **Egészséges életmódra nevelés:**
A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése
Egészséges, edzett személyiség kialakítása
Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- **A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók fejlesztése szakmai és szakmaközi együttműködéssel valósul meg.** A személyiségfejlesztés alapja a szakértő is rehabilitációs bizottság szakvéleménye a pedagógus tanulóira vonatkozó megfigyelése, a fejlődés folyamatos nyomon követése és önmagához mért értékelése.

4.5. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a közösség hatásán keresztül érvényesül

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

4.5.1. Különböző iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Tanórák, tanórán kívüli tevékenységek közösségeinek kialakítása, életük tervszerű, tudatos fejlesztése.

4.5.2. Életkori sajátosságok figyelembe vétele a közösségek fejlesztésében

A nevelők alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm (a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró) személyiségének lassú átalakulásától az autonóm (önmagát értékelni és irányítani képes) személyiséggé válásáig.

4.5.3. Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítandó annak képessége, hogy a tanulók nevelői segítséggel tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát értékelni.

4.5.4. A tanulói közösségek tevékenységek megszervezése

A közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos szervezése, mivel a közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartási és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

4.5.5. Egyéni arculat, hagyományok kialakítása

A közösségre jellemző, összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek stabilizálása, tevékenységek rendszeressé válása

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját elősegíti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő nevelésük. A pedagógus kiemelt feladata az osztály közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

4.5.6. Diákönkormányzat

A demokrácia gyakorlása, a közösségi élet formálása, a tanulók érdekeinek képviselésére diákönkormányzat működik iskolánkban.

A diákönkormányzat szerepet vállal a tanórán kívüli tevékenységek kialakításában, a szabadidő szervezésében és a tanulók nagyobb közösséget érintő kérdések tárgyalásában.

4.5.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogainak gyakorlásának rendje:

A DÖK közösségfejlesztési feladatai

- Az iskola diákönkormányzata a tanulók önirányító közössége, melynek keretében a tanulók pedagógus irányítóval együtt intézik a saját ügyeiket. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, akik a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.
- Feladata olyan közös és konkrét célok kijelölése, amelyek összhangban vannak az egyéni érdekekkel.
- Hagyományokon alapuló közösségi tevékenységek szervezése.
- Új, a közösség érdekeit szolgáló tevékenységre ösztönző szokások bevezetése.
- A kötelességek és jogok érvényesítése a közösség életében
- Szükség esetén iskolagyűlés összehívása

4.6. A személyiség-és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenység rendszer és szervezeti formák

- **Tanítási órák**

A tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontos a tanulók motiválása, a tanulói aktivitás igénybe vétele, a differenciálás, a kooperatív tanulási-tanítási módszerek alkalmazása.

A motiválás célja, hogy felébresszük a tanulásra ösztönző indítékokat, és a tanulási kedvet a tanulási folyamat során végig fenntartsuk.

Kiemelten fontos a differenciálás, vagyis a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez, teljesítményéhez való igazodás (nem csak az integráltan nevelt tanulók esetében).

Előnyben részesítjük az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat: a tanulók egyéni és csoportos munkáját.

- **Tanítási órán kívüli tevékenységek**

- **Hagyományőrző tevékenységek**

- Nemzeti ünnepek, megemlékezések, koszorúzások
- Megemlékezések, versenyek a különböző világnapokon az adott témában
- Túrák, különböző sportversenyek, rendezvények, tanulmányi kirándulások
- Családokkal közös programok
- Falumúzeum és a közeli hely-és néprajzi gyűjtemények rendszeres látogatása
- Családi és egyházi ünnepek, néphagyományokkal kapcsolatos tevékenységek iskolai kiegészítése műsorral, programmal (karácsony, farsang, húsvét, anyák napja, gyermeknap)
- Évnyitó, évzáró, a végzős tanulók ballagási ünnepélye

- **Az osztályfőnök feladatai**

- Koordinálja az SNI tanulók ellátásában érintett szakemberek munkáját, segíti a szülőkkel való kapcsolattartás formáit
- Koordinálja az SNI tanulók esetén az egyéni fejlesztés tervezésének folyamatát (egyéni fejlesztési terv készítésének koordinációja)
- Nyomon követi az SNI tanulók szakértő véleményének érvényességét
- Figyelemmel kíséri az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés minősítés alóli mentesítés megvalósításának gyakorlatát
- Az osztály szülőközösségében előkészíti az SNI tanulók fogadását
 - Szükség szerint a jogszabályban meghatározott módon kezdeményezi a tanuló szakértői vizsgálatát, véleményezése korrekt, szakmailag megalapozott

- **Diákönkormányzat (DÖK)**

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Munkáját a valamennyi évfolyam által megválasztott küldöttekből álló vezetőség irányítja. A DÖK tevékenységét az igazgató által megbízott nevelő segíti.

- **Napközi otthon, tanulószoba, délutáni foglalkoztatás**

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően -a szülők igényei szerint és a tömegközlekedés menetrendjének figyelembe vételével – napközi otthoni, tanulószobai ellátást biztosítunk.

A nem kötelező délutáni foglalkozások során nevelői felügyelet mellett játékkal, érdeklődési körnek megfelelő, tehetséggondozó, felzárkóztató jellegű tevékenységekkel eltölthető idő áll rendelkezésre a gyermekeknek.

- **Étkeztetés**

A tanulók szorgalmi időben az épületben található óvodai főzőkonyha révén helyben részesülhetnek étkezésben.

- **Tehetséggondozás, felzárkóztatás**

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

- Az intézmény befogadó iskola, vállalja a sajátos nevelés igényű tanulásban akadályozott, beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, tanulók ellátását.
- A rehabilitációs, rehabilitációs célok átfogják az intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét, kiemelt figyelmet fordítva a befogadó környezet kialakítására az egyediséghez való környezeti alkalmazkodásra. Pedagógiai szemlélet a sokszínűség felismerésére, elismerésére törekvés, a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazodó, az együttnevelést, a tehetséggondozást szolgáló tanulásszervezési módok alkalmazása jellemzi.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének tervezésénél a pedagógusok figyelembe veszik a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét.
- A helyi tanterven az egyes tantárgyak témakörei, azok tartamára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók sérülés-specifikus egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével.
- Az adaptációs folyamatban a pedagógusok – a fogyatékoság típusának megfelelően – csökkentik a tananyagot, átütemezik a feldolgozást, speciális módszereket, technikát alkalmaznak, speciális technikai eszközöket használnak, a tanuló számára előnyös ismeretsajátítási módszert preferálnak, az Irányelvekkel összhangban.

Tanulásban akadályozott tanulók

- a fejlesztési területek megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, de azok mélysége, időigénye, mennyisége módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul
- az ismeretszerzés, feldolgozás és alkalmazás során fontos a vezetés, folyamatos segítség, irányítás
- cselekvésben ágyazott ismeretszerzés, képi rávezetés
- a feldolgozásban és fejlesztés idejének növelése, lassúbb tempó biztosítása

Beszéd fogyatékos tanulók

- a szakértői bizottság szakértő véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet
- a tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással, indokolt esetben a bevezető szakasz, az első évfolyam tananyagának két tanévre eloszlik

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

- A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. Indokolt esetben az első évfolyam két tanévi időtartamra széthúzható
- speciális tanulásszervezési módok, eljárások, értékelés, eszközhasználat
- az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól mentesítés

A sajátos eltérések a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben rögzítettek.

Az értékelés rendje:

- Sajátos nevelési igényű tanulók értékelésének szempontja az önmagukhoz mért fejlődés. Tudásuk képességeiknek megfelelő értékelése, az Irányelvekben meghatározott, eltérő tanulmányi követelmények, módszertani, technikai segítségnyújtással támogatott számonkérés szerint.
- Egyes esetekben a szakértői bizottság szakértő véleményében és a nevelési tanácsadó szakvéleményében foglaltak szerint az igazgató a minősítés és értékelés alól mentesíti a tanulót, abban az esetben, ha az általános követelményeknek való megfelelés semmilyen módszertani, technikai segítségnyújtással, környezeti adaptációval nem érhető el.

A nevelő-oktatómunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

- A sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló fejlesztését sérülés-specifikus eszközök biztosítják, a kötelező eszközjegyzék szerint.

A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

- a tankönyv tartalma feleljen meg az Irányelvekben foglaltaknak
- legyen alkalmas a differenciálásra
- vegye figyelembe a sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó sérülés-specifikus elvárásokat (átláthatóság, olvashatóság, betűméret)
- adjon lehetőséget a tevékenységközpontú módszerek alkalmazására
- feleljen meg az életkori sajátosságoknak
- esztétikus kivitele motiválja a tanulót

Választott kerettanterv: lsd: helyi tanterv

Az egyéni képességek kibontakoztatását, a tehetség érvényre jutását valamint az eltérő pedagógiai igényű, gyengébb képességű hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási zavarokkal küzdő gyermekek felzárkóztatását, fejlesztését a tanórán kívüli differenciálás mellett korrepetálások, egyéni fejlesztő, gyógypedagógiai fejlesztő és sportfoglalkozások, szakkörök (báb, képműves, tánc) segítik.

Az alsó tagozaton, a szabadon felhasználható (kötelező) órakeretet matematika, anyanyelvi környezetismereti, és idegen nyelvi órákra, felső tagozaton magyar, matematika, technika, informatika és cigány népismeret órákra fordítjuk (lsd. tantárgyak és óraszámok táblázatok).

Az eltérő pedagógiai igényű, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeknek gyógypedagógiai illetve egészségügyi rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk.

A szabadon választható órakeret terhére - az igényeknek megfelelően - szervezünk felső tagozaton korrepetálásokat (matematika és anyanyelv tantárgyból), kompetencia fejlesztő órákat, szakköröket.

• **Tanórán kívüli sport**

A tanrendbe iktatott testnevelés órákat kiegészítik a sportfoglalkozások, az éves programban meghatározott (diákok javaslatai és feltételrendszert figyelembe vevő) játék- és sportesemények, rendezvények, más intézmények által szervezett versenyeken való részvétel, túrák és kirándulások (gyalogos, kerékpáros), úszásoktatás (Marcali tanuszoda).

- Ezek célja a mindennapos testedzés megvalósítása, a mozgás, a sportolás megszerettetése. Hagyományos rendezvényeink az éves munkatervben meghatározottak (őszi, tavaszi túra, akadályversenyek, sportági bajnokságok, stb.).

• **Szakkörök, művészeti nevelés**

A tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. Jellemüket tekintve lehetnek művészeti (rajzolás, festészet, mintázás, szövés, gyöngyfűzés, stb.), technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös hobbi alapján is.

Indításukról a felmerülő igények és az adott lehetőségek figyelembe vételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Művészeti nevelés foglalkozásainak vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola főállású alkalmazottja.

- A tanórán kívüli (fakultatív) foglalkozásokra (tanulószoza, napközi otthon, egyéb délutáni foglalkozások) a jelentkezés tanév elején történik. Az esetleges módosításra (be-, ki-, átiratkozásra félévkor, rendkívüli esetben szülői írásbeli, alapos indoklást tartalmazó kérés alapján, igazgatói határozatot követően van lehetőség.)

• **Versenyek, vetélkedők, bemutatók**

A legtehetségesebb tanulókat iskolai és iskolán kívüli versenyekre (iskolák közötti, kistérségi, megyei stb.) készítjük fel.

Az országos levelező versenyekre jelentkező tanulók önálló munkájához segítséget nyújtunk. A versenyekre a tanulókat elszállítjuk, felnőtt kíséretet biztosítunk részükre.

- **Tanulmányi kirándulások**

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az iskola /osztályok tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A kiránduláson való részvétel - amennyiben az nem tanítási napon, nem térítésmentesen szerveződik - önkéntes.

- **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás**

Egy-egy tantárgy bizonyos témáinak feldolgozását, az ismeretek kiegészítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. E foglalkozásokon való részvétel – ha az a szülők számára költséget jelent – önkéntes.

- **Erdei iskola, táborozás**

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segíthetik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napos erdei iskolai foglalkozások. Sikeres pályázat vagy egyéb forrás megléte esetén a részvétel lehet ingyenes. Amennyiben a költség az intézmény által részben vagy egészben nem finanszírozható, a felmerülő költségeket a szülők fedezik.

- **Szabadidős foglalkozások**

A szabadidő hasznos és kultúrált eltöltését úgy kívánjuk elősegíteni, hogy a felmerülő igényeket és a szülők anyagi helyzetét figyelembe véve szervezünk különböző szabadidős programokat. (sportdélutánok, túrák, kirándulások, táborok, színház-és múzeumlátogatások, osztály- és csoportprogramok, klubdélutánok stb.)

- **Könyvtár**

A tanulók egyéni tanulását, önképzését, olvasóvá nevelését, tanórai foglalkozások tartását a tanítási napokon látogatható községi könyvtár segíti.

- **Létesítmények, eszközök egyéni vagy csoportos használata**

A tanulók a létesítményeket és eszközöket (termek, számítógépek stb.) nevelői felügyelet mellett egyénileg vagy csoportosan használhatják.

Az egyes évfolyamokra vonatkozó tananyagot, követelményeket és a továbbhaladás feltételeit lsd 5.3 pontnál.

- **Pályázatok**

Az intézmény 2017. évben bekapcsolódott a Siófoki Tankerületi Központ **EFOP-3.3.5-17-2017-00053** – *Innovatív közösségformálás az STK intézményeiben az élménypedagógia eszközeivel* című projektbe.

A projekt 2018. június 3-4. hetében és 2019. június 3-4. hetében megvalósuló témahetek céljai:

- a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, a tanulók NAT-ban foglalt kulcskompetenciáinak, különösképpen a szociális kompetenciáinak fejlesztését célzó, kísérleti jellegű tematikus programok megvalósítása által;
- kidolgozott modellprogram tesztelése, az informális és non-formális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó szolgáltatások, támogató rendszerek és kifejlesztett tartalmak, tesztelése;
- az oktatás területi egyenlőtlenségeinek tompítása;
- újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások bevezetése;
- a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése;
- heterogén tanulói közösségek kialakítását segítő programok megvalósítása, az inkluzív nevelés szakmai támogatása;
- tanulói közösségépítés.

Az intézmény pedagógusai a projekt keretében pedagógus-továbbképzésekben vettek részt, az intézmény a képzések során megismert, a program megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentését, ill. a lemorzsolódás megakadályozását támogató pedagógiai módszertani eszközöket beépíti az oktató-nevelő munkájába.

Az Oktatási Hivatallal történő együttműködés alapja a 2018. évben megkötött EFOP 3.2.15/20-20/2017. számú együttműködési megállapodás.

- **Lázár Ervin program**

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II.18.) sz. Kormány határozat alapján Magyarország Kormánya egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjától fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi- tánc- és cirkuszi előadások, komoly zenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A kiíró Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében az egyes programelemek körét:

- 1. évfolyam: Babelőadás bemutatása oktatási intézményekben.
- 2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben.
- 3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen.
- 4. évfolyam: Komolyzenei, vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben, vagy koncerttermekben.
- 5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen.
- 6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása (Fővárosi Nagycirkusz).
- 7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása intézményekben.
- 8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten.

Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani. A program várhatóan 2019. november 15.- 2020. április 30. között valósul meg. Az utazással járó programok esetében 10 tanulóként 1 fő kísérő pedagógust lehet számítani.

A Kréta LEP felületére feltöltött adatok alapján az előadások helyszínének, időpontjának és résztvevőinek egyeztetését a Siófoki Tankerületi Központ végzi az intézményekkel. A feltöltött adatok alapján a hiányzó tanulók színházlátogatását pótlólag szervezi.

4.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai:

4.7.1. A pedagógus feladatai

- A nevelőtestület minden tagjának feladata a NAT, a kerettantervek és a pedagógia program alapelvei, értékei cél – és feladatrendszerének betartása és teljesítése.
- A lehetőségeket hasznosítva nevelni és oktatni az iskola tanulóit
- A tantárgyi szakmai munka mellett biztosítani a tanulók személyiségének optimális fejlődését
- A pedagógiai etika írott és íratlan szabályainak betartása
- Kulturált viselkedés, öltözködés
- Az egészség és testi épség megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása
- A tanuló-és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenységek megszervezése.

4.7.2.. Az osztályfőnök feladatai

- Munkáját az iskola nevelési-és oktatási terve valamint az iskola munkaterve alapján végzi
- Felelős vezetője az osztály közösségnek. Feladata: a tanulók személyiségének megismerése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük, és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Munkájában támaszkodik a diákönkormányzat vezetőségére, segíti és figyelemmel kíséri tevékenységüket.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel
- Felelős osztálya, rendjéért, tisztaságáért.
- A tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját, együttműködik a szülőkkel.
- A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát.
- A veszélyeztetett tanulóknál családlátogatást végez a gyermekvédelmi felelőssel (ajánlott tanév elején) Utána csak akkor, ha az igazgató, szaktanárok és ő maga szükségesnek tartja a tanulmányi munka, szülői-gondviselői feladat elmulasztása, valamint magatartási problémák miatt.
- A családlátogatás időpontját a haladási naplóban jelezni kell.
- Szülői értekezletet, fogadóórát a munkatervben meghatározottak szerint tart.
- Elvégzi az ügyviteli, adminisztrációs teendőket.
- A tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti.
- A szülői munkaközösség vezetőjével irányítja az osztálya szülői közösségét.

4.8. A pedagógusok, a vezető és az intézmény munkájához kapcsolódó elvárásrendszer

4.8.1. A pedagógusok munkájához kapcsolódó elvárások

1. Pedagógiai módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon?	<ul style="list-style-type: none">☐ Pedagógiai tevékenysége biztos szaktudományos és módszertani tudást tükröz.☐ Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait.☐ Ismeri és tudatosan alkalmazza a szakterülete, tantárgya sajátosságaihoz és a tanulócsoporthoz sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési tanítási módszereket, eszközöket.
Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a tananyaghoz?	<ul style="list-style-type: none">☐ Ismeri és tudatosan felhasználja szakterülete, tantárgya kapcsolatait más műveltségterületekkel, tantárgyakkal.☐ Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását.☐ Fogalomhasználata szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen a pedagógiai tervezőmunkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomon követhetőség, megvalósíthatóság, realitás?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatot, munkaformát, módszereket, eszközöket. ☐ Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek, tanulók tevékenységeinek fejlesztése.
<p>Hogyan viszonyul a tervezés a gyermekek/tanulók adottságaihoz, igényeihez?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Terveiben szerepet kap a gyermekek, tanulók motiválása motivációjuk fejlesztése. ☐ Tervező tevékenysége során a tanulási folyamatba illeszti a foglalkozáson, a tanórán kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket. ☐ Megtervezi a gyermekek, a tanulók és nevelt oktatott csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
<p>A tervezés során hogyan érvényesíti a Nemzeti alaptanterv és a pedagógiai program nevelési céljait, hogyan határoz meg pedagógiai célokat, fejleszthető kompetenciákat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Tervei készítése során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési célját.
<p>Hogyan épít tervezőmunkája során a tanulók előzetes tudására és a tanulócsoporthoz jellemzőire?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Tervező tevékenységében épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre. ☐ A gyermekek, tanulók optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált tanítási-tanulási folyamatot tervez. ☐ A gyermekek, a tanulók fejlettségére is figyelemmel bevonja őket a nevelés-oktatás és tanulás-tanítás tervezésébe.

3. A tanulás támogatása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Mennyire tudatosan és az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a tanulásszervezési eljárásokat?	☐ Figyelembe veszi a gyermekek, a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát. ☐ A gyermekek, a tanulók hibázásait tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és a megértést segítő módon reagál rájuk.
Hogyan motiválja a tanulókat? Hogyan kelti fel a tanulók érdeklődését, és hogyan tartja fenn a tanulók figyelmét, érdeklődését?	☐ Felkelti és fenntartja a gyermekek, a tanulók érdeklődését.
Hogyan fejleszti a tanulók gondolkodási, probléma megoldási és együttműködési képességét?	☐ Feltárja és szakszerűen kezeli a tanulási folyamat során tapasztalt megértési nehézségeket. ☐ Fejleszti a gyermekek, a tanulók tanulási képességeit.
Milyen tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre a tanulási folyamatra?	☐ A tanulás támogatása során épít a gyermekek, tanulók egyéni céljaira és szükségleteire, a gyermek és tanulócsoport sajátosságaira. ☐ Nyugodt, és biztonságos nevelési, tanulási környezetet teremt.
Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, digitális tananyagokat? Hogyan sikerül a helyes arányt kialakítania a hagyományos és az információ-kommunikációs technológiák között?	☐ Ösztönzi a gyermekeket, a tanulókat a hagyományos és az infokommunikációs eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a tanulási folyamatban. ☐ Az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosít. ☐ Támogatja a gyermekek, a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan méri fel a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát? Milyen hatékony tanuló-megismerési technikákat alkalmaz?	☐ A nevelési-oktatási folyamatban a gyermekek, a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít. ☐ Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a gyermekeket, tanulókat. ☐ Tudatosan alkalmazza a gyermekek, a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
Hogyan jelenik meg az egyéni fejlesztés, a személyiségfejlesztés a pedagógiai munkájában, a tervezésben (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?	☐ Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a gyermekek, a tanulók komplex személyiségfejlődését. ☐ Tiszteletben tartja a gyermekek, a tanulók személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket, a gyermekekhez, a tanulókhöz felelősen és elfogadóan viszonyul. ☐ Megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal az érintett korosztályra a tantervi, tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket és azok tiszteletére neveli őket.
Milyen módon differenciál, alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?	☐ Az együttnevelés keretei között is módot talál a gyermekek, a tanulók egyéni fejlődési lehetőségeinek megteremtésére.
Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges tanulókkal, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal?	☐ Felismeri a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődési és/vagy tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni. ☐ Felismeri a gyermekekben, a tanulóknál a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakozását.

5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?	☐ A pedagógus az általa vezetett, fejlesztett gyermek- és tanulócsoportok fejlesztését a közösségfejlesztés folyamatának ismeretére, és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza.
Hogyan képes olyan nevelési, tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegekből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű tanulókat is?	☐ Ösztönzi a gyermekek, a tanulók közötti véleménycserét, fejleszti kommunikációs képességüket, fejleszti a tanulóknak az érvelési kultúrát. ☐ Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és értékékként közvetíti a gyermekek, a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait. ☐ A gyermekeket, tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre neveli. ☐ Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatótt gyermekek, tanulók életkorából következő fejlődés-lélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában (helyzetek teremtése, eszközök, az intézmény szabadidős tevékenységeiben való részvétel)?	☐ Megteremti az általa irányított nevelési, oktatási folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket.
Melyek azok a probléma-megoldási és konfliktuskezelési stratégiák, amelyeket sikeresen alkalmaz?	☐ Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit. ☐ A gyermekek, a tanulók nevelése, oktatása során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzeteket teremt.

6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A tantervi tartalmakat a gyermekek, a tanulók egyéni pedagógiai-pszichológiai szükségleteihez is igazodva eredményesen és adaptív módon alkalmazza. ☐ Változatos pedagógiai értékelési módszereket alkalmaz, a nevelési-oktatási folyamatban célzottan alkalmazza a diagnosztikus, a fejlesztő és összegző értékelési formákat. ☐ Az adott nevelési helyzetnek megfelelő ellenőrzési, értékelési módszereket használ. ☐ Pedagógiai céljainak megfelelő ellenőrzési, értékelési eszközöket választ vagy készít. ☐ A gyermekeknek, a tanulóknak személyre szabott értékelést ad. ☐ Az intézményi pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal, a szülőkkel.
Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A gyermeki, a tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak, feladatainak kijelölésében. ☐ Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a gyermekek, a tanulók személyiségének fejlődésére. ☐ A gyermekek, a tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.

<p>Milyen visszajelzéseket ad a tanulóknak? Visszajelzései támogatják-e a tanulók önértékelésének fejlődését?</p>	<p>☐ Elősegíti a gyermekek, a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.</p>
--	--

<p>7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás</p>	
<p>Önértékelési szempontok</p>	<p>Elvárások</p>
<p>Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználata (életkornak megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség, stb.)?</p>	<p>☐ Tevékenysége során az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.</p>
<p>Milyen módon működik együtt pedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban?</p>	<p>☐ A gyermekek, a tanulók nevelése-oktatása érdekében kezdeményezően együttműködik a pedagógustársaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és a szülőkkel.</p> <p>☐ A gyermekekkel, a tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai program és az intézményi dokumentumok keretei között a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.</p>
<p>Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a reflektív szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?</p>	<p>☐ Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.</p> <p>☐ Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.</p>

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?	☐ Tisztában van személyiségének sajátosságaival, alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz. ☐ Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
Mennyire tájékozott pedagógiai kérdésekben, hogyan követi a szakmában történeteket?	☐ A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, a nevelő-oktató munkát segítő munkatársaival, a gyermek, tanuló fejlődését támogató más szakemberekkel. ☐ Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?	☐ Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

A vezető munkájához kapcsolódó elvárásrendszer

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen módon biztosítja, hogy a tanulás a tanulói eredmények javulását eredményezze?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában. ☐ Együttműködik munkatársaival, és példát mutat annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait. ☐ A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére, a tanulói eredmények javítására összpontosító nevelő-oktató munkát vár el.
Hogyan biztosítja a mérési, értékelési eredmények beépítését a tanulási-tanítási folyamatba?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában. ☐ A kollégákkal megosztja a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat. ☐ Beszámolót kér a tanulói teljesítmények folyamatos mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a tanuló fejlesztése érdekében.
Hogyan biztosítja a fejlesztő célú értékelést, visszajelzést, reflektivitást az intézmény napi gyakorlatában?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Irányításával az intézményben kialakítják a tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit, melyekben hangsúlyosan megjelenik a fejlesztő jelleg.

	☐ Irányításával az intézményben a fejlesztő célú visszajelzés beépül a pedagógiai kultúrába.
Hogyan gondoskodik arról, hogy a helyi tanterv, a tanmenetek, az alkalmazott módszerek a tanulói igényeknek megfeleljenek, és hozzájáruljanak a továbbhaladáshoz?	☐ A jogszabályi lehetőségeken belül a helyi tantervet a kerettantervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítja. ☐ Irányítja a tanmenetek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi tanterv követelményeinek teljesítését valamennyi tanuló számára.
Hogyan működik a differenciálás és az adaptív oktatás az intézményben és saját tanítási gyakorlatában?	☐ Irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést. ☐ Gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (tehetséggondozást, illetve felzárkóztatást igénylők) speciális támogatást kapjanak. ☐ Nyilvántartja a korai intézményelhagyás kockázatának kitett tanulókat, és aktív irányítói magatartást tanúsít a lemorzsolódás megelőzése érdekében.

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása

Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan vesz részt az intézmény jövőkének kialakításában?	☐ A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat. ☐ Szervezi és irányítja az intézmény jövőkének, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését. ☐ Az intézményi jövőkép, és a pedagógiai program alapelvei, célrendszere a vezetői pályázatában megfogalmazott jövőképpel fejlesztő összhangban vannak.

<p>Hogyan képes reagálni az intézményt érő kihívásokra, változásokra?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait. ☐ A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad. ☐ Képes a változtatás folyamatát hatékonyan megtervezni, értékelni és végrehajtani.
<p>Hogyan azonosítja azokat a területeket, amelyek stratégiai és operatív szempontból fejlesztésre szorulnak?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását. ☐ Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.
<p>Milyen lépéseket tesz az intézmény stratégiai céljainak elérése érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. ☐ A stratégiai célok eléréséhez szükséges feladat-meghatározások pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.
<p>Hogyan teremti a környezete felé és a változásokra nyitott szervezetet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források). ☐ A vezetés engedi, és szívesen befogadja, a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.

3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan azonosítja erősségeit, vezetői munkájának fejleszthető területeit, milyen az önreflexiója?	☐ Vezetői munkájával kapcsolatban számít a kollégák véleményére. ☐ Tudatos saját vezetési stílusának érvényesítésében, ismeri erősségeit és korlátait. ☐ Önértékelése reális, erősségeivel jól él, hibáit elismeri, a tanulási folyamat részeként értékeli.
Milyen mértékű elkötelezettséget mutat önmaga képzése és fejlesztése iránt?	☐ A tanári szakma és az iskolavezetés területein keresi az új szakmai információkat, és elsajátítja azokat. ☐ Vezetői hatékonyságát önreflexiója, a külső értékelések, saját és mások tapasztalatai alapján folyamatosan fejleszti. ☐ Hiteles és etikus magatartást tanúsít. (Kommunikációja, magatartása a pedagógus-etika normáinak megfelel.)
Időarányosan hogyan teljesülnek a vezetői programjában leírt célok, feladatok? Mi indokolja az esetleges változásokat, átütemezéseket?	☐ A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban. ☐ Ha a körülmények változása indokolja a vezetői pályázat tartalmának felülvizsgálatát, ezt világossá teszi a nevelőtestület és valamennyi érintett számára.

4. Mások stratégiai vezetés és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan osztja meg a vezetési feladatokat a vezetőtársaival, kollégáival?	☐ A munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. ☐ A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
Hogyan vesz részt személyesen a humánerőforrás ellenőrzésében és értékelésében?	☐ Irányítja és aktív szerepet játszik a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében; ☐ Részt vállal a pedagógusok óráinak látogatásában, megbeszélésében. ☐ A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.
Hogyan inspirálja, motiválja és bátorítja az intézményvezető a munkatársakat?	☐ Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére. A feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít. ☐ Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
Hogyan tud kialakítani együttműködést, hatékony csapatmunkát a kollégák között?	☐ Aktívan működteti a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektszoport, például intézményi önértékelésre), szakjának és vezetői jelenléte fontosságának tükrében részt vesz a team munkában. ☐ Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belüli együttműködések.
Milyen módon biztosítja és támogatja az érintettek, a nevelőtestület, az intézmény	☐ A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy

<p>igényei, elvárásai alapján kollégái szakmai fejlődését?</p>	<p>az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének.</p> <p>☐ Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit.</p>
<p>Hogyan vonja be a vezető az intézményi döntéshozatali folyamatba a pedagógusokat?</p>	<p>☐ Az intézményi folyamatok megvalósítása során megjelenő döntésekbe, döntések előkészítésébe bevonja az intézmény munkatársait és partnereit.</p> <p>☐ A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel.</p> <p>☐ Mások szempontjait, eltérő nézeteit és érdekeit figyelembe véve hoz döntéseket, old meg problémákat és konfliktusokat.</p>
<p>Mit tesz a nyugodt munkavégzésre alkalmas, pozitív klíma és támogató kultúra megteremtése érdekében?</p>	<p>☐ Személyes kapcsolatot tart az intézmény teljes munkatársi körével, odafigyel problémáikra, és választ ad kérdéseikre.</p> <p>☐ Olyan tanulási környezetet alakít ki, ahol az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a tanulási folyamatot támogató rend jellemzi (például mindenki által ismert szabályok betartatása).</p> <p>☐ Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.</p>

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a jogszabályok figyelemmel kísérése?	☐ Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait. ☐ A pedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabályi változásokról folyamatosan tájékoztatja.
Hogyan tesz eleget az intézményvezető a tájékoztatási kötelezettségének?	☐ Az érintettek tájékoztatására többféle kommunikációs eszközt, csatornát (verbális, nyomtatott, elektronikus, közösségi média stb.) működtet. ☐ A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
Hogyan történik az intézményi erőforrások elemzése, kezelése (emberek, tárgyak és eszközök, fizikai környezet)?	☐ Hatékony idő- és emberi erőforrás felhasználást valósít meg (egyenletes terhelés, túlterhelés elkerülés stb.). ☐ Hatáskörének megfelelően megtörténik az intézmény mint létesítmény, és a használt eszközök biztonságos működtetésének megszervezése (például sportlétesítmények eszközei, taneszközök).
Hogyan biztosítja az intézményvezető az intézményi működés nyilvánosságát, az intézmény pozitív arculatának kialakítását?	☐ Az intézményi dokumentumokat a jogszabályoknak megfelelően hozza nyilvánosságra. ☐ A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.
Hogyan biztosítja az intézményi folyamatok, döntések átláthatóságát?	☐ Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. ☐ Elvárja a szabályos, korrekt dokumentációt.

<p>Milyen, a célok elérését támogató kapcsolatrendszert alakított ki az intézményvezető?</p>	<ul style="list-style-type: none">☐ Személyesen irányítja az intézmény partneri körének azonosítását, részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel (például DÖK, szülői képviselet) történő kapcsolattartásban.☐ Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.
---	---

Az intézmény munkájához kapcsolódó elvárásrendszer

A vastag betűvel jelölt elvárások évente értékelendők.

1. Pedagógiai folyamatok	
Tervezés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan valósul meg a stratégiai és operatív tervezés?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását. ☐ A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik. ☐ Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés. ☐ Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal.
Milyen az intézményi stratégiai terv és az oktatáspolitikai köznevelési célok viszonya; az operatív tervezés és az intézményi stratégiai célok viszonya?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek. ☐ Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető.

1. Pedagógiai folyamatok	
Megvalósítás	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a tervek megvalósítása?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.) ☐ Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, a pedagógiai munka tervezési dokumentumai stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok és a diákönkormányzat bevonásával történik.

	☐ Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoportra tervezett, egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.
<p>Milyen az intézmény működését irányító éves tervek és a beszámolók viszonya?</p>	☐ Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek. ☐ A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése.
<p>Milyen a pedagógusok éves tervezésének, és tényleges megvalósulásának a viszonya?</p>	☐ A pedagógus, tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és az intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési céljait. ☐ A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak. ☐ A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban.

1. Pedagógiai folyamatok	
Ellenőrzés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan működik az ellenőrzés az intézményben?	☐ Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek. ☐ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz. ☐ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre. ☐ Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben és a pedagógusok önértékelése során is.
Hogyan történik az intézményben az értékelés?	☐ Az értékelés tények és adatok alapján, tervezetten és objektíven történik ☐ Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz.
Milyen a pedagógiai programban meghatározott tanulói értékelés működése a gyakorlatban?	☐ A tanulók értékelése az intézmény alapdokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján történik. ☐ A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a tanulókkal és a szülőkkel. ☐ Az intézményben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói teljesítményeket dokumentálják, elemzik, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek. ☐ A tanuló eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak a tanulónak és szüleinek/gondviselőjének.
1. Pedagógiai folyamatok	
Korrekció	

Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Mi történik az ellenőrzés, mérés, értékelés eredményével? (Elégedettségmérés, intézményi önértékelés pedagógusértékelés, tanulói kompetenciamérés, egyéb mérések.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során megtörténik az ellenőrzések során feltárt információk felhasználása. ☐ Évente megtörténik a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény - szükség esetén - a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végez. ☐ Az intézmény a nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgálja a stratégiai és operatív terveit, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátására. ☐ A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása természetes gyakorlata az intézménynek.
<p>Hogyan valósulnak meg a pedagógiai programban rögzített személyiségfejlesztési feladatok?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A beszámolókból és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (különös tekintettel az osztályfőnökök tevékenységére, a diák-önkormányzati munkára, az egyéni fejlesztésre). ☐ Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az iskolát. ☐ A tanulók személyes és szociális képességeinek felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat alkalmaznak a pedagógusok az intézményben.
<p>Hogyan fejlesztik az egyes tanulók személyes és szociális képességeit (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a tanulók személyes és szociális képességeinek fejlesztésére. ☐ A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre. ☐ A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető

	<p>o az intézmény dokumentumaiban, o a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek).</p>
<p>Hogyan történik a tanulók szociális hátrányainak enyhítése?</p>	<p>☐ A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.</p> <p>☐ Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről.</p> <p>☐ Az intézmény támogató rendszert működtet: o Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez. o Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal.</p>
<p>Hogyan támogatják az önálló tanulást, hogyan tanítják a tanulást?</p>	<p>☐ Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése.</p> <p>☐ Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak.</p> <p>☐ A pedagógusok az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosítanak, alkalmazva a tanulás tanítása módszertanát.</p>
<p>Hogyan történik a tanulók egészséges és környezettudatos életmódra nevelése?</p>	<p>☐ Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben megjelenik, a beszámolókból követhető.</p>

2. Személyiség- és közösségfejlesztés	
Közösségfejlesztés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Hogyan segíti az intézmény a tanulók együttműködését?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény. ☐ A pedagógusok rendelkeznek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítják meg a rájuk bízott tanulócsoportok, közösségek fejlesztését. ☐ A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az osztályfőnökök, a diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára. ☐ Az intézmény gondoskodik és támogatja a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcserét és együttműködést.
<p>Az intézmény közösségépítő tevékenységei hogyan, milyen keretek között valósulnak meg?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Közösségi programokat szervez az intézmény. ☐ Közösségi programokat szervez a diákönkormányzat. ☐ A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben. ☐ Bevonják a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába.

3. Eredmények	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván az intézményben?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége. ☐ Az intézmény partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényező indikátorok azonosítása. ☐ Nyilvántartják és elemzik az intézményi eredményeket: <ul style="list-style-type: none"> o kompetenciamérések eredményei o tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan o versenyeredmények: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, települési szint o továbbtanulási mutatók o elismerések o lemorzsolódási mutatók (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók) o elégedettségmérés eredményei (szülő, pedagógus, tanuló) o stb.
Milyen szervezeti eredményeket tud felmutatni az intézmény?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártakhoz közelít. ☐ Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul.
Hogyan hasznosítják a belső és külső mérési eredményeket?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról. ☐ Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása tantestületi feladat. ☐ A belső és külső mérési eredmények felhasználásra kerülnek az intézményi önértékelés eljárásában.
Hogyan kísérik figyelemmel a tanulók további tanulási útját?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van.

	☐ A tanulók további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.
--	---

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció	
Önértékelési szempontok	Elvárások
<p>Milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, melyek a fő tevékenységeik?</p>	☐ Az intézményben a különböző szakmai pedagóguscsoportok együttműködése jellemző. ☐ A pedagógusok szakmai csoportjai önállóan végzik tevékenységüket az intézményi célok figyelembevételével. ☐ Az egyes feladatok megvalósítására létrejövő csoportok szükség szerint együttműködnek. ☐ Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. ☐ A pedagógusok kezdeményezően együttműködnek egymással és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel a felmerülő problémák megoldásában.
<p>Hogyan történik a belső tudásmegosztás az intézményben?</p>	☐ Az intézményben magas színvonalú a szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka. ☐ Az intézményben rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása.
<p>Hogyan történik az információátadás az intézményben?</p>	☐ Kétirányú információáramlást támogató kommunikációs rendszert (eljárásrendet) alakítottak ki. ☐ Az intézményben rendszeres, szervezett és hatékony az információáramlás és a kommunikáció. ☐ Az intézmény él az információátadás szóbeli, digitális és papíralapú eszközeivel.

	<ul style="list-style-type: none">☐ Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés.☐ Az értekezletek összehívása célszerűségi alapon történik, résztvevői a témában érdekeltek.☐ A munka értékelésével és elismerésével kapcsolatos információk szóban vagy írásban folyamatosan eljutnak a munkatársakhoz.
--	--

5. Az intézmény külső kapcsolatai	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Melyek az intézmény legfontosabb partnerei?	☐ Az intézmény pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával megtörténik a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése. ☐ A külső partnerek köre ismert az intézmény munkavállalói számára.
Mi az egyes partneri kapcsolatok tartalma?	☐ Rendszeresen megtörténik a kiemelt, kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. ☐ Rendszeres, kidolgozott és követhető az intézmény panaszkezelése.
Hogyan kapnak tájékoztatást a partnerek az intézmény eredményeiről?	☐ Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek. ☐ Az intézmény a helyben szokásos módon tájékoztatja külső partereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú). ☐ A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgálják, visszacsatolják és fejlesztik.
Hogyan vesz részt az intézmény a közéletben (települési szint, járási/tankerületi szint, megyei szint, országos szint)?	☐ Az intézmény részt vesz a különböző szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben. ☐ A pedagógusok és a tanulók részt vesznek a különböző helyi/regionális rendezvényeken.

6. A pedagógiai munka feltételei	
Tárgyi, infrastrukturális feltételek	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan felel meg az infrastruktúra az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	☐ Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé.
Hogyan felel meg az intézményi tárgyi környezet a különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelésének, oktatásának?	☐ Arra törekszik, hogy a feladat ellátásához megfelelő fejlesztés megtörténjen.
Milyen az IKT-eszközök kihasználtsága?	☐ Az intézmény az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazza a nevelő-oktató munkájában, az eszközök kihasználtsága, tanórán való alkalmazásuk nyomon követhető.

6. A pedagógiai munka feltételei	
Személyi feltételek	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan felel meg a humánerőforrás az intézmény képzési struktúrájának, pedagógiai értékeinek, céljainak?	☐ Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humánerőforrás-szükségletéről. ☐ A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára. ☐ A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap. ☐ A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. ☐ Az intézmény pedagógus továbbképzési programját az intézményi célok és szükségletek, az egyéni életpálya figyelembe vételével alakították ki. ☐ A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

6. A pedagógiai munka feltételei	
Szervezeti feltételek	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Milyen szervezeti kultúrája van az intézménynek, milyen szervezettefejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében. ☐ Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott normák, szabályok jellemzik. ☐ Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájára, együttműködésére belső igényesség jellemző. ☐ Az intézmény munkatársai gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.
Milyen az intézmény hagyományápoló, hagyományteremtő munkája?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény számára fontosak a hagyományai, azok megjelennek az intézmény alapdokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében, és a nevelő-oktató munka részét képezik. ☐ Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.
Hogyan történik az intézményben a feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak. ☐ A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik. ☐ A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SZMSZ) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.

6. A pedagógiai munka feltételei	
Szervezeti feltételek	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan történik a munkatársak bevonása a döntés-előkészítésbe (és milyen témákban), valamint a fejlesztésekbe?	☐ Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés előkészítésbe történő bevonása – képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján.
Milyen az intézmény innovációs gyakorlata?	☐ Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést. ☐ Az intézmény lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. ☐ A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.

7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés	
Önértékelési szempontok	Elvárások
Hogyan jelennek meg a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban meghatározott célok a pedagógiai programban?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény pedagógiai programja koherens a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumban foglaltakkal. ☐ A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.
Hogyan történik a pedagógiai programban szereplő kiemelt stratégiai célok operacionalizálása, megvalósítása?	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az intézmény folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. ☐ Minden tanév tervezésekor megtörténik az intézmény tevékenységeinek terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. ☐ A tervek nyilvánossága biztosított. ☐ A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. ☐ A képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. ☐ A tanítási módszerek, a nevelő-oktató munkát támogató papír alapú és digitális tankönyvek, segédanyagok kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

4.9. Esélyegyenlőségi feladatterv

Törvényi háttér

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról kimondja, hogy:

- az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen,
- azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára,
- kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség, tekintettel az Alkotmány 54. § (1) bekezdésére, 70/A. §-ra, valamint a Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira a következő törvényt alkotja:

Általános rendelkezések

1. § Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.
2. § Az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket e törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

Az alábbi paragrafusok a nevelési, oktatási folyamatokban határozzák meg az egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség szempontjait:

27. § (1) Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre,
 - a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy
 - b) amelynek megszervezéséhez az állam
 - ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy
 - bb) közvetve - így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján - hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás).
- (2) Az egyenlő bánásmód követelményét az (1) bekezdésben meghatározott oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen
 - a) az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
 - b) az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
 - c) a teljesítmények értékelése,
 - d) az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
 - e) az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
 - f) a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
 - g) az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
 - h) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
 - i) az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.
- (3) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport
 - a) jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
 - b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és

mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

- (4) Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Fenti jogszabályok szellemében a Pusztakovácsi Általános Iskola Esélyegyenlőségi programja, cselekvési terve az alábbi:

Az esélyegyenlőségi program célja:

- olyan pedagógiai környezet kialakítása, mely tiszteletben tartja a sokszínűséget, mentes a hátrányos megkülönböztetéstől, jogellenes elkülönítéstől, biztosítja a közoktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést,
- biztosítani az intézményben a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését,
- elősegíteni a hátrányos helyzetű csoportok esélyteremtésének előmozdítását, szükség szerint egyének, társadalmi csoportok előnyben részesítése által az esélyegyenlőtlenség felszámolásának érdekében az alábbi tevékenységek során:
 - a beiratkozásnál, felvételinél,
 - tanításban, ismeretközvetítésben,
 - a gyerekek egyéni fejlesztésében,
 - az értékelés gyakorlatában,
 - tanulói előmenetelben,
 - a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
 - a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
 - a továbbtanulásban, pályaorientációban,
 - a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
 - a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

A cselekvési terv célja:

A fenti célok érdekében tervezett lépések, intézkedések rögzítése konkrét célokkal, határidőkkel, felelősökkel.

Esélyegyenlőség az intézményben

Intézményünk semmilyen vonatkozásban nem folytat szegregációs gyakorlatot.

Tudatosan törekszünk az eredményes együttnevelés feltételeinek biztosítására, a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek/tanulók hatékony integrált oktatásának megvalósítására.

Támogató szociális hátrányok enyhítését célzó tevékenységek

- **Napközis és tanulószobai ellátás:** Intézményünk biztosítja a tanulók tanulószobai, napközi otthoni és egyéb (képesség fejlesztő, rehabilitációs, tehetséggondozó, szabadidős) foglalkoztatását. Ez különösen az alsó tagozatosok és a hátrányos helyzetű gyerekek számára kiemelten fontos. Indokolt esetben a szülő írásbeli kérésére a délutáni foglalkozások alól felmentés igényelhető a napközis ellátást a nevelőink is kezdeményezik, javasolják.

- **Kapcsolattartás a szülőkkel;** kiemelten fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést, kapcsolattartást, tájékoztatást. A szülőket tájékoztatjuk szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, a tájékoztatófüzetben, online felületeken történő bejegyzések révén.
- **Kapcsolattartás a szakszolgáltató intézménnyel, a szakértői bizottsággal:** indokolt esetben - a gyerek érdekeit messzemenően figyelembe véve - a törvényes lehetőségeket kihasználva járunk el, kezdeményezünk esetenként szakértői vizsgálatot. A fejlesztések a szakvélemények szerint zajlanak.
- **Pályázatokon való részvétel:** Intézményünk részt vesz minden olyan pályázati lehetőségen, amihez a megfelelő feltétel rendszerrel rendelkezik, és céljaiban releváns a pedagógiai programban leírtakkal, különös tekintettel a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, az épület és a tantermek felújítására, korszerűsítésre, szakmai innovációra (TÁMOP, TIOP, EFOP stb.)

A nevelés-oktatás eredményessége

Esélyegyenlőségi szempontból a lemorzsolódások aránya, a kompetenciamérés eredményei és a továbbtanulási mutatók számítanak kiemelt vizsgálati területnek.

Az iskolában olyan sajátos nevelési igényű gyermekek oktatása folyik, akik integráltan együtt oktathatók a többi tanulóval.

Az évismétlők száma alacsony (több év átlagában 1 – 2 fő).

A kompetenciamérések eredményei az országos átlagtól többnyire elmaradnak. A mérés tárgyát képező kompetenciaterületek fejlesztésére a szabad órakeretben plusz óraszámok beiktatásával is törekszünk.

A továbbtanulási mutatók kielégítőek, a továbbtanulás 90-100%-os. A szakképzésben való továbbtanulás aránya magasabb, az érettségit adó középiskolákba történő továbbtanulók aránya lényegesen alacsonyabb.

Hogyan érvényesül az esélyegyenlőség az intézményben?

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók aránya meghaladja a 90%-ot.

A sajátos nevelési igényű tanulóink aránya 30 % körüli.

A nevelés/oktatás alapvető tárgyi feltételi az intézményben adottak. Az intézmény infrastruktúrájához való egyenlő hozzáférést biztosított. A személyi feltételek biztosítása egyre nehezebb.

Az iskola lemorzsolódási mutatói: 28-34% (megyei átlag \approx 21 %, országos átlag \approx 20 %).

Intézményi feladatterv

Az iskola jellemzői alapján az alábbi feladatok határozhatók meg

Folyamatos határidejű feladatok

Problémára hivatkozás	A cél konkrét szöveges megfogalmazása	Az intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósulását bizonyító dokumentum/ eredményességét mérő indikátor
Az iskolai esélyegyenlőségi elemzés nem ismerése	A nevelőtestület ismerje meg a községi esélyegyenlőségi programot és az iskolai feladattervet	Nevelőtestületi értekezlet keretében	igazgató	Jelenléti ív
Az eredményességi mutatóknál a HH, HHH tanulók eredményei külön nem jelennek meg	Az eredményességi mutatóknál a HH, HHH tanulók eredményei megjelennek	A HH, HHH tanulók eredményeinek nyilvántartása folyamatosan zajlik	Igazgató, érintett of-k	A tanév végi beszámolóban megjelennek a HH, HHH tanulók eredményei
Az esélyegyenlőségi feladatterv új feladatokat jelent	A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök felkészítése a feladat-tervből adódó feladatokra	Pontos feladat és hatáskör ismertetése, rögzítése - belső továbbképzés	igazgató	Munkaköri leírás
Ne növekedjen az SNI-arány	A jelenlegi szinten marad	Együttműködés az óvodával	igazgató, óvoda-vezető	Októberi statisztika
Országos kompetenciamérésben alacsony teljesítmény	Az országos átlag elérése	Több differenciált, egyéni foglalkoztatás, HH, HHH-s tanulók egyéni fejlesztése (nem SNI!) Magasabb óraszám (matematika, anyanyelv) délutáni foglalkoztatásban a kompetenciák fejlesztése	igazgató, tanítók, szaktanárok, projekt (ek) szakmai vezetője	Fejlesztési tervek, fejlesztési naplók, osztálynaplók, délutáni foglalkozási naplók, országos kompetenciamérés FIT jelentés
A HH, HHH-s tanulók regisztrálása	A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök szervezzék meg a regisztrálást	A regisztrálás megfelelően dokumentált	Gyermekvéd. felelős, oszt. főnökök	A HH, HHH tanulók szülei nyilatkozatot tesznek

Középtávú feladatok

- Összehangolt vizsgálati módszerek alkalmazása az óvodában és az iskolában, az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében
- A SNI tanulók arányának csökkentése
- Intézkedési terv készítése a kompetenciamérések eredményeinek javítása érdekében
- A szülőkkel való kapcsolattartás javítása, a családlátogatások tervszerű megvalósítása
- Önértékelés a kompetenciamérés eredményességére, HH, HHH tanulók eredményességére vonatkozóan, beleértve a HH, HHH tanulók eredményeit is. Az önértékelésre alapozott intézkedési terv az eredmények javítása céljából külön figyelmet fordít a HH, HHH tanulóakra.
- Pályázatokon részvétel.

Hosszú távú feladatok

- Infrastruktúra fejlesztése
- Az iskola sportudvarának fejlesztése
- A pedagógusok lehetőség szerint részt vesznek legalább egy esélyegyenlőséggel kapcsolatos képzésen.
- A kompetencia alapú méréseken mutakozzon meg a hozzáadott érték a HH, HHH tanulók körében is

Kötelezettségek

Az intézményi esélyegyenlőségi feladatterv **irányításáért és végrehajtásáért felelős vezető személy: az intézmény vezetője**. Az ő feladata és felelőssége a feladat-terv megvalósításának koordinálása (az érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása), a program végrehajtásának nyomon követése, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása, pályázatokon aktív részvétel.

Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézmény valamennyi dolgozója tudatában legyen **az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásoknak**, biztosítsák a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézménnyel szerződése viszonyban álló számára szolgáltatást nyújtó valamennyi fél ismerje az iskola esélyegyenlőségi feladattervét.

A program monitoring vizsgálata, érvényessége

- Az iskola az éves beszámolóiban értékeli az esélyegyenlőségi feladatterv megvalósítását, melyben meghatározza a fejlesztendő területeket is.
- Az iskolai fejlesztési tervek, munkatervek megalkotásánál figyelembe veszi az esélyegyenlőségi program, illetve az éves értékelés megállapításait.
- Az iskolai esélyegyenlőségi feladattervet minden tanévben, az október 1-jei statisztikai adatok alapján felül kell vizsgálni. A felülvizsgálatért az igazgató a felelős.
- Ezen iskolai esélyegyenlőségi feladatterv határozatlan ideig érvényes.

4.10. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezési módszerek alkalmazása (kooperatív technikák, projektek)
- Differenciált, egyéni segítségnyújtás a délutáni felkészülésben
- Egyéni korrekciók, fejlesztő foglalkozások
- Korrepetálások
- Integrált oktatás, eltérő pedagógiai igényű gyermekeknek megfelelőbb tananyag-és követelményrendszer (SNI irányelvek alapján)
- Gyógypedagógiai és logopédiai, habilitációs, rehabilitációs foglalkozások
- Községi könyvtár és más létesítmények, eszközök (pl. fejlesztő játékok, eszközök) egyéni vagy kiscsoportos használata
- Pályaválasztási segítségnyújtás
- Pályázatokon való részvétel

4.11. Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

- Nevelők és gyermekek kooperativitásra épülő, segítő kapcsolata
- Szülők, családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése családlátogatások, személyes beszélgetések, szakszolgálatok és hatóságok bevonásával
- Iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- Étkezési díjak fizetéséhez nyújtott támogatások (ingyenesség- önkormányzat)
- Szoros kapcsolat az önkormányzattal, gyermekjóléti szolgálattal
- Pályázaton, ösztöndíj programokban részvétel

4.12. Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezés
- Nem kötelező (választható) foglalkozások, szakkörök,
- Iskolai sportórák és programok
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (sport, kulturális, szaktárgyi stb.)
- Szabadidős foglalkozások (pl. színház-és múzeumlátogatások)
- Községi könyvtár és más létesítmények, eszközök egyéni vagy csoportos használata
- Továbbtanulás segítése
- Pályázatokon, ösztöndíj programokban részvétel

4.13. Gyermek- és ifjúságvédelem

- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására az intézményben gyermek-és ifjúságvédelmi felelős dolgozik. Alapvető feladata a pedagógusok munkájának segítése, kapcsolattartás a jelzőrendszer más tagjaival. Feladatai közé tartozik különösen a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak
- Családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok és körülmények feltárása, megismerése érdekében
- Szükség esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, segíti annak tevékenységét
- Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Az intézményi gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetésében közreműködés.

A feltárás célja az, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat:

- felismerni és feltárni a tanulók problémáit
- megkeresni azok okait
- segítséget adni a problémák megoldásához
- jelezni a gyermekjóléti szolgálatnak

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében intézményünk együttműködik a területileg illetékes

- pedagógiai szakszolgálattal
- gyermekjóléti szolgálattal
- családsegítő szolgálattal
- polgármesteri hivattal (területileg illetékes jegyzővel)
- kormányhivatallal, gyámhivatallal
- körzeti orvosokkal és szakorvosokkal
- a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal

Gyermekvédelem céljainak megvalósulását szolgáló tevékenységek

- Felzárkóztató foglalkozások
- Tehetséggondozó foglalkozások
- Indulási hátrányok csökkentése speciális, egyéni fejlesztéssel, foglalkozásokkal, egyéni bánásmóddal
- Differenciált oktatás-nevelés, képességfejlesztés a képzési idő alatt folyamatosan a tanórán, tanulószobán, tanórán kívüli tevékenységek, programok során
- Pályaválasztás segítése
- Személyes, egyénre szabott tanácsadás (szülő, tanuló)
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- Családi életre nevelés (tantervbe ágyazottan)
- Étkezési lehetőség
- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- Együttműködés a családokkal
- Tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

4.14. Szülők, tanulók és pedagógusok együttműködésének formái

A tanulókat az iskolai életről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök **tájékoztatják**.

- az iskola igazgatója a tanulókat évente egyszer a diákközgyűlésen (diákszékesülés) valamint esetenként a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
- a diákönkormányzat vezetője a diákönkormányzat vezetőségét havonta egyszer a vezetőségi ülésen és a faliújságon keresztül
- az osztályfőnökök a tanulókat az osztályfőnöki órákon
- a tanulót és a szülőket a gyermek fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók, szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben, levélben)
- a tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői szervezettel
- a szülőket az iskola egészének életéről, a munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök szülői értekezleteken tájékoztatják
- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein, fogadóórákon

Az együttműködés fórumai

- **Családlátogatás**
Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének, esetleges hátrányainak csökkentése érdekében.
- **Szülői értekezlet**
Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
 - helyi tanterv tartalmáról, követelményrendszeréről
 - az iskola és a nevelők értékelő munkájáról
 - a gyermekek tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az intézményvezetéshez
- **Fogadóóra**
Feladata a szülők és pedagógusok személyes találkozási pontja, illetve egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás módszerei, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)
- **Nyílt tanítási nap**
Feladata, hogy a szülő betekintést nyerhessen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség életéről.
- **Írásbeli tájékoztató**
Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.

A szülői értekezletek, fogadóórák és nyílt tanítási napok időpontját az iskolai éves munkaterv tartalmazza.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján (SZM) közölhetik az iskolavezetéssel, nevelőtestülettel.

4.15. Iskolai egészségnevelési program

Kiemelt feladatok:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében
- A tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát életmódot és viselkedést.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb alapismeretekkel az alábbi területeken:
 - Táplálkozás, étkezési kultúra
 - Alkohol-és kábítószer-fogyasztás, dohányzás
 - Családi és társas kapcsolatok
 - Környezetvédelem
 - Aktív életmód, sport
 - Személyi higiénia
 - Szexualitás
 - Beteg, fogyatékkal élő embertársaik iránti együttérzés, segítő magatartás

Az egészségnevelés az iskola minden nevelőjének, lehetőség szerint, és amikor az a tananyagból következik minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata. A nevelők életvitelükkel igyekeznek példát mutatni a tanulóknak. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.

Intézményünk rendelkezik az egészségnevelési program megvalósításához szükséges alapvető feltételrendszerrel (tornaszoba, kézilabdapálya, füves-fás udvar).

Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységek

- Mindennapi mozgás lehetőségének biztosítása (testnevelés órák, játékos, egészségfejlesztő testmozgás, tömegsport jellegű foglalkozások, lehetőség és igény szerint úszásoktatás biztosítása (iskolai kíséret és felügyelet mellett)
- Alsó tagozaton: az anyanyelvi, környezetismereti, matematikai, készségtárgyi
- Felső tagozaton: az előbbieket kiegészítve az egyéb, szaktárgyi órákon feldolgozott ismeretek elsajátíttatása, feldolgozása, meghívott előadók meghallgatása, velük konzultációs lehetőség biztosítása, egészségtan óraszám növelése
- Egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások (pl. elsősegély-nyújtási, csecsemőápolási szakkör, túra, vetélkedő, tájékoztató előadás szülőknek és diákoknak)
- Iskolai egészségügyi szolgálat közreműködése (védőnő, iskolaorvos, fogorvos); a védőnői szolgálat és az iskola éves munkatervében meghatározott gyakorisággal és korosztály részére
 - felső tagozaton előadások, beszélgetések
 - tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálata
 - egészséges életmódhoz kapcsolódó programokhoz kapcsolódás
- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának az iskolában részben tanórai keretek közt a tantárgyi (pl.: biológia) koncentrációban, részben – amennyiben lehetőségünk lesz rá szakköri formában valósítjuk meg. Cél, hogy az a tanulók ismerjék, az elsősegélynyújtás általános szabályait. Ismerjék fel az alapvető életműködések zavarait. Sajátítsák el az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készségeket, a segélyhívás módját.

4.16. Iskolai környezeti nevelési program

Az iskolai környezeti nevelési tevékenységnek kiemelt feladatai

- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése, a természetet, az ember, a természetes, az épített és társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása
- A környezet megóvásához szükséges képességek, készségek bemutatása, tevékenységek gyakoroltatása, melyek elősegíthetik a természeti és társadalmi környezet zavartalan működését
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabbakkal:
 - a környezet fogalmával
 - a világegyetem egységével
 - a földi világ összefüggéseivel
 - a környezetszennyezés formáival, hatásaival
 - a környezetvédelem feladataival, lehetőségeivel
 - a lakóhely, a szűkebb és tágabb környezet természeti és épített környezetének értékeivel
 - a lakóhely és környezete környezetvédelmi feladataival, azok jelentőségével.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják

- A szak- és készségtárgyak által hordozott ismeretek feldolgozása
- Tanórán kívüli foglalkozások, programok
 - Osztály-vagy iskolaszintű túrák, kirándulások (gyalogos, kerékpáros, közlekedési eszközök igénybe vételével szervezett)
 - Megemlékezés az egyes világnapokról (verseny, vetélkedő, filmvetítés stb.)
 - Lakóhelyen és közvetlen környékén szemétkyűjtési akciókban részvétel
 - Látogatás a különböző állat-és növénykertekben, kapcsolódó múzeumok kiállításainak megtekintése, természetvédelmi területeken, tájvédelmi körzetekben (kirándulások)

4.17. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések

- A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzat és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség-és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI. melléklete tartalmazza.
- A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, a tanulók tevékenységet az osztályterekben az alábbi alapfelszerelés és eszközrendszer szolgálja:
 - DVD lejátszó
 - Cd lejátszók
 - Digitális táblák, projektorok
 - Számítógépek, laptopok, tabletek

Ezekon kívül az egyes szertárakban, tanterekben az adott tantárgyához illetve az évfolyam tantervének végrehajtásához szükséges speciális felszerelés áll rendelkezésre (kísérleti eszközök és berendezések, fali szemléltetőeszközök, térképek, tárolók stb.)

A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök (különféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök minimálisan rendelkezésre állnak.

5. A Pusztakovácsi Általános Iskola helyi tanterve

5.1. Bevezető

Az iskola helyi tantervének megválasztásakor a cél az volt, hogy az a lehető legalaposabban megfeleljen az intézmény feltételrendszerének, teljesítve a NAT-ban megfogalmazottakat. Ily módon az egyes évfolyamokra meghatározott tantervi követelmények, a tananyag-kiválasztás alapja a tanulói képességek, a tanulók és a szülők igényei, elvárásai illetve az integrált oktatás követelményei voltak. **Iskolánkban a nevelés-oktatás az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek szerint folyik.** (A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékletei:

- 1. melléklet – Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint)
- 2. melléklet – Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 3. melléklete szerint)

Ezt egészítettük ki az általunk megvalósíthatónak ítélt óraszámokkal.

Mivel tanulóink 90%-a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű és összevont tanulócsoportok is működnek, szükséges, hogy a törvényben előírt alapóraszámokon felül a legnagyobb mértékben igénybe vegyük a szabadon tervezhető órakereteket a magyar nyelv és/vagy a matematika, környezetismeret, egészségtan esetleg az idegen nyelv tananyagának elmélyítésére rögzítés, gyakorlás céljából

Az eltérő pedagógiai igényű, tanulási és beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő, tanulásban akadályozott gyermekek helyi nevelése indokolja az eltérő követelményrendszert, számukra az SNI kerettantervet választottuk.

- 11. melléklet – Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára (Megjelent a 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet 4. mellékleteként)

Iskolánkban az integrálandó tanulók nem mozgás-vagy érzékszervi fogyatékosok, ezért a készségtárgyak tananyag-és követelményrendszere megegyezik a többségi tantervvel (rajz és vizuális kultúra, technika, testnevelés).

Szintén azonos kerettantervi követelmény rendszer alapján folyik a cigány népismeret tantárgy oktatása.

A tanterv alapja a **tantárgyi rendszer**.

A kezdő iskolaszakasz elején az iskolába kerüléssel együtt járó környezet-és tevékenységváltást lassabb átmenettel szükséges segíteni és lehetőleg törésmentessé tenni. A közös tevékenységben való részvétel során sajátítják el a gyerekek azokat az alapvető magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozzák társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív viszonyukat, elősegítik szocializációjuk sikerét.

Önálló tantárgy az **informatika**, melynek oktatása az 5. évfolyamon kezdődik.

A kommunikációs kultúra korunkban nélkülözhetetlen összetevője a különféle ismeretforrások hasznának, felhasználhatóságának korai megtapasztalása, ennek részeként az elektronikus média használatának megalapozása a számítógép elemi szintű kezelésének megismerésével

A szabadon választható keretet a HHH tanulók magas aránya miatt elsősorban az anyanyelvi, matematikai óraszám emelésére fordítjuk.

Mivel nagy figyelmet fordítunk az egészségtudatos magatartás, környezet tudatos gondolkodás fejlesztésére, emeltük a környezetismeret óraszámát.

A XXI. század kihívásai elsősorban az informatika és az idegen nyelvek ismeretét kívánják az előbbi tantárgy már 5. osztályban bevezetésre kerül.

Az **idegen nyelvet** 4. osztálytól heti 3 órában tanítjuk. Intézményünkben a tanulók az idegen nyelvi órákon a német nyelvet tanulják.

Tanulásban akadályozottak: Idegen nyelv tanulására a 4. évfolyamtól van lehetőség, amennyiben az adott tanuló anyanyelvi fejlettsége ehhez megfelelő alapul szolgál. (Fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, szaktanárok véleményének előzetes kikérését követően.) Amennyiben a tanuló nem tanul idege nyelvet, a magyar nyelvi és matematikai órákon a szaktanár által kiadott gyakorló, képességfejlesztő feladatokat old meg. Kötelező az idegen nyelvoktatásban való részvétel: 7. évfolyamtól.

Az idegen nyelv tanulása, osztályozása és értékelése alól a tanuló képességeinek és szükségleteinek megfelelően szakértői bizottsági javaslatra és/vagy igazgatói határozattal felmentés adható.

Két évfolyamon (6. és 7.) ismerkednek tanulóink a cigányság történetével, hagyományaival, kultúrájával a **cigány népismeret** tantárgy keretében.

Iskolánk az ötödik évfolyamon választható dráma és tánc, illetve hon- és népismeret tantárgyak közül a **hon- és népismeret** tantárgyat tanítja.

Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervek közül az „A” változatot választottuk.

Az egyes tantárgyakban rendelkezésre álló 10%-os időkeretet gyakorlásra, összefoglalásra, rendszerezésre használjuk fel. Az adott tantárgyon és évfolyamon belüli megoszlását, felhasználás módját a tanmenetek tartalmazzák, melyet a tanulócsoporthoz ismeretében a tanító vagy a szaktanár határoz meg.

A jelenlegi központi kerettanterv-változatok a korábbi OM kerettantervektől eltérően két évfolyamra határozzák meg a tananyagot és a követelményeket. Így a legfontosabb feladatnak azt tartottuk, hogy elkészítsük a tananyagok, követelmények és továbbhaladási feltételek évfolyamonkénti bontását az ép értelmű és a tanulásban akadályozott tanulók számára egyaránt.

Az alsó tagozaton osztályfőnöki óra nincs.

Az intézmény részt vesz a 2017-2018-as tanévtől a „Boldog iskola” cím elnyeréséhez vezető programok megvalósításában, azaz valamennyi évfolyam részére szervez „boldogság órákat”, és a pályázati kiírásnak megfelelően dokumentálja azt.

Hetes óraterv alapján dolgozunk, a félórás tárgyak esetében vagy kéthetenként az egész tanév folyamán vagy heti 1 órában az egyik félévben iktatjuk órarendbe az adott tantárgyat. Ezt az éves munkaterv illetve az óraterv rögzíti.

A **kompetencia alapú oktatás** teljességében nem - elemeinek alkalmazása - fellelhető iskolánkban.

Az egyes évfolyamokra vonatkozó tananyagot, követelményeket és a továbbhaladás feltételeit lsd. 5.3 pontnál.

A közösségépítés a nevelés egésze során valósul meg.

A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy milyen mértékben és módon elégítheti ki mozgásigényét. Ezért naponta kellő időt biztosítunk a kötetlen játékhöz, a szabadban szervezett **mozgáshoz**.

A fejlesztésközpontú pedagógiai gyakorlatban a tanulói tevékenységek és teljesítmények, valamint a tanulók fejlődésmenetének értékelése a fejlesztési követelmények mentén történik. Abból indulunk ki, hogy a tanuló hol tart a fejlődés folyamatában. Rámutatunk az eredményekre és a hiányosságokra, útmutatást adunk a továbblépéshez, hogy tanulóink minél inkább megközelíthessék a kimeneti elvárásokat.

A kisiskolás korosztály fejlesztésében különösen fontos szerepe van a fejlesztő értékelésnek, mely végigkíséri a tanulási folyamatot, és döntő többségében szóbeli, szöveges értékelés. (Itt is bevonhatók az értékelésbe a tanulók, azonban a tanító írásbeli szöveges észrevételei, megjegyzései semmivel nem pótolhatók. Ezekre a folyamatos szóbeli és írásbeli értékelésekre épülnek a félévi és tanév végi szummatív értékelések.

A közoktatási törvénynek megfelelően írásban és szövegesen kell értékelni a tanulókat az alsó tagozaton első és második évfolyamon félévkor, első évfolyamon év végén.

A lelki egészség fontos eleme a **kortárskapcsolatok** szerveződése, a barátkozás sikeressége. Ehhez a tanító segítsége, indirekt irányítása is szükséges. Olyan pedagógiai eljárásokat kívánunk alkalmazni, amelyek hatására a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást, a féktelen indulati megnyilvánulásokat felváltja a csoportban az elfogadás, a türelem, készség a z együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangnem, a kölcsönös megbecsülés.

5.2. Tantárgyi rendszer, óratervek

Az 1-4. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámai:

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1-4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez- 1-4 évfolyamon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan/ Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat (technika)	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
✓ magyar	1	1	1	1
✓ matematika	1	1	1	-
✓ környezetismeret	-	-	1	1
✓ német	-	-	-	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Választható tanórai foglalkozások az alsó tagozaton a kötelező óraszám 10 %-ában szervezhetők. Ezeket korrepetálásra, fejlesztő és képesség-kibontakoztató foglalkozások, (báb, tánc, ügyes kezek, stb.) céljára használjuk fel az éves munkatervben rögzített módon - a felmerülő igényeknek és szükségleteknek valamint a rendelkezésre álló feltételeknek megfelelően.

Az integrációban részt vevő tanulók a törvényben meghatározott és/ vagy szakértői bizottsági szakvéleményben rögzített mértékben egyéni és /vagy kiscsoportos, fejlesztésben, egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon vesznek részt.

Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámai:

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5-8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez -5-8. évfolyamon				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	-	-
Fizika	-	-	2	1
Kémia	-	-	1	2
Biológia-egészségstan	-	-	2	1
Földrajz	-	-	1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
✓ magyar	1	1	1	1
✓ informatika	1	-	-	-
✓ matematika	-	1	1	1
✓ cigány népismeret	-	1	1	-
✓ technika	-	-	-	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Választható tantárgyak: 2013 szeptember 1-jétől felmenő rendszerben

Hit-és erkölcsstan/erkölcsstan tantárgy, a szülő írásbeli nyilatkozata alapján (adott év május 20-ig leadott nyilatkozat).

Választható délutáni foglalkozások alsó és felső tagozaton is szervezhetők. Ezt az órakeretet a délutáni sportfoglalkozásokra, közismereti, művészeti illetve egyéb –az igények és lehetőségek évenkénti felmérését követően bevezetendő – szakkörökre fordítjuk, (elsősegély-nyújtás, csecsemőápolás, báb, színjátás, tánc, furulya, környezet és természetvédelem, önismeret, informatika, idegen nyelv, kézműves foglalkozások stb.) melyek pontos tartalmát és órakeretét az adott év munkatervében határozzuk meg.

A magyar nyelvi, szövegértési és matematikai kompetencia fejlesztésére, korrepetálásra a kötelező óraterven felül biztosítunk időkeretet. E foglalkozásokon a részvétel a pedagógusok által kiválasztott tanulók számára kötelező.

A pedagógusválasztás szabályai

Az adott tanév szeptember 15-ig az igazgató a nevelőtestülettel történt egyeztetést követően elkészíti és (a fenntartó jóváhagyását követően) közzéteszi a tájékoztatót azokról a délutáni foglalkozásokról, amelyekből a tanulók választhatnak. A tájékoztató tartalmazza a foglalkozást tartó pedagógus nevét is. (A pedagógus személye indokolt esetben, a személyi feltételek megléte esetén módosítható.)

A jelentkezés írásban, az iskola által szerkesztett nyomtatványon, minden év szeptember 30-áig. A kiskorú tanuló esetében a nyilatkozatot a szülő írja alá.

A jelentkezett tanulók kötelesek az adott tanév végéig a foglalkozásokon részt venni.

A távolmaradást igazolni kell, és ugyanolyan jogkövetkezményt von maga után, mint a kötelező tanórai foglalkozásról történő távolmaradás.

Iskolánk helyi tanterve úgy lett kialakítva, hogy a helyi tantervben meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése a kötelező tanítási órákon való részvétellel biztosítható.

A jelenlegi pedagógus létszám figyelembe vételével a **pedagógusválasztás** a kötelező tanórák tekintetében nem képzelhető el. Amennyiben ez változik, az osztálytanító vagy szaktanár választására (szülők véleményének kikérése, kérdőívvezés) lehetőséget biztosítunk.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján

- az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
 - iskolai sportkörben való sportolással,
 - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.
- Intézményünk tanulói a 8 évfolyam alatt legalább egy tanév során **úszásoktatás**ban vesznek részt a Marcali Tanuszodában. Az úszásoktatás költségeit a fenntartó finanszírozza. A kíséretet az iskola biztosítja.

5.3. Az egyes évfolyamokra előírt tananyag, tevékenység és követelményrendszer, a továbbhaladás feltételei

Lásd melléklet.

5.4. Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyveket, egyéb oktatási segédleteket a minisztérium által jóváhagyott éves tankönyvjegyzék alapján a KELLO –val kötött szerződésnek megfelelően szerezzük be.

Az alapfokú oktatási intézmények számára készült kiadványok közül azokat preferáljuk, amelyek motiváló hatásúak, és megfelelnek

- a kerettantervben, SNI irányelvekben, foglaltaknak
- a fenti tantervekben rögzített feltételeknek
- az iskolahasználók szükségleteinek, igényeinek
- a költségviselő anyagi lehetőségeinek
- szakmai, használhatósági, minőségi szempontoknak (kötési mód, nyomtatás, írhatóság, tartósság stb.)
- az életkori sajátosságoknak (szöveg-és képanyag, többszín-nyomás, stb.).

Az egyéb taneszközök, segédletek kiválasztása is fenti szempontok alapján történik. A nevelők a folyamatosan érkező információk alapján tájékozódnak a megjelenő taneszközök és segédletek tartalmáról, minőségéről és fogyasztói áráról. Ezeket figyelembe véve és a kötelező taneszköz-jegyzékben nem szereplő kiadványok esetében a szülőket, tanulókat tájékoztatva (a szülői szervezet és a diákönkormányzat egyetértését beszerezve) igyekszik azokat a nevelés-oktatás folyamatába építeni. Az intézmény által biztosított eszközök rendszere a központilag meghatározott eszköz-és felszerelésjegyzék és a helyi program alapján kapcsolódik az előzőekhez.

5.5. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

- Az oktatási törvény értelmében a tanuló az első két évfolyamon félévkor és első évfolyamon év végén írásos értékelést kap tanulmányi előmeneteléről.
- A félévi és év végi értékelés alapja a tanév folyamán teljesített mérések, számonkérések anyaga, melyekről a tanuló és a szülő rendszeresen tájékoztatást kap, hogy a tanulmányi előmenetel folyamatát követhesse.
- A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor lép, ha a tantárgyakra előírt tanulmányi követelményeket legalább megfelelt, (érdemjeggyel értékelt évfolyam esetében elégséges, azaz 2-tes) minősítéssel teljesítette.
- Elégséges szintet akkor ér el a tanuló, ha a tantárgyi témazáró, összegező (félévi, év végi) mérések eredményeinek átlaga legalább a 30% illetve az érdemjegyekkel értékelt évfolyamokon ezek és egyéb értékelt teljesítmények átlaga az 1,5-et meghaladják.
- Ha a felső tagozatos tanuló a tanév végén elégtelen minősítést kapott, javítóvizsgát tehet.
- Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztásai egy tanévben a 250 órát meghaladják, a tanév végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi számára osztályozóvizsga letételét.
- A tanuló – szülői kérésre – a teljes oktatási időszak alatt egyszer az eredményesen befejezett évfolyamot is megismételheti.
- Az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeinek teljesítéséről az iskola a tanulónak félévkor értesítést, év végén bizonyítványt állít ki. A bizonyítvány közokirat.

5.6. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A hagyományos értékelési formákat kiegészíti az első évfolyam egészében és a második évfolyamon félévig alkalmazott szöveges értékelés.

A második évfolyamon év végén és az azt követő évfolyamokon félévkor és év végén az értékelés érdemjegyekkel, ötfokú skála alkalmazásával történik.

Elégtelen: 1

Elégséges: 2

Közepes: 3

Jó: 4

Jeles: 5

Az év végi bizonyítványban a kiemelkedően jó teljesítmény (jeles értékelés) kitűnő bejegyzésre változtatható a szaktárgyat tanító nevelő javaslata alapján.

Az egyes évfolyamokon és tananyagegységek után írásbeli mérése, **témazárók** formájában adnak számot a tanulók az elsajátítás szintjéről.

Az év eleji (diagnosztikus) mérés eredménye kiindulási alap a további munkához. A többi – szummatív mérés (évente 3-5) - az adott tanév tantervi követelményeire építve a tanuló, a szülő és a nevelő számára értékelést nyújt az elvégzett munkáról, megadja a továbblépéshez az alapot, illetve ha szükséges, a visszalépési pontot.

Az év végi mérés célja az összegzés, átfogó kép az éves munka eredményéről.

Az átfogóbb mérésről a diákokat a nevelő a mérés előtt legalább 1 héttel tájékoztatja, a feladatlapokat két héten belül kijavítja, az eredményt a tanulókkal ismerteti.

Az **év eleji, félévi és év végi mérés** mindkét tagozaton (alsó és felső), valamennyi évfolyamon és közismereti tantárgyból elvégzendő.

Témazáró írásbeli munkák értékelése (nem minimumszintet mérő) teljesítmény %-ban:

0- 29 %: elégtelen (1)

30- 49 %: elégséges (2)

50- 74 %: közepes (3)

75- 89 %: jó (4)

90-100 %: jeles (5)

Az írásbeli számonkérés másik formája az ismeretek kisebb körét érintő ún. **írásbeli felelet**, melynek gyakoriságát a nevelő határozza meg, annak idejéről nem köteles a tanulót tájékoztatni.

A számonkérés másik formája a szóbeli felelet. Erre lehetőséget biztosítani fontos feladatunk még akkor is, ha összevont tanulócsoporthoz megvalósítása az időkeret szorossága miatt nehezebb.

A tanulók a 8. évfolyam végére legyenek képesek mondanivalójuknak - az adott tudomány nyelvén minél szakszerűbben - megfogalmazására szóban és írásban.

A szóbeli feleletek értékelési szempontjai

Összefüggő, mindenre kiterjedő, hibátlan felelet:	jeles (5)
Felelet közben 1-2 segítő kérdés szükségese:	jó (4)
Kérdések alapján elmondott felelet:	közepes (3)
Kérdések alapján elmondott, több rossz választ tartalmazó felelet:	elégséges (2)
Kérdések alapján nincs vagy csak 1-2 helyes válasz van:	elégtelen (1)

A tanuló az órai munkájára, részfeladatok megoldására, otthoni gyűjtőmunkára, kiselőadásra is kaphat érdemjegyet, szóbeli/írásbeli értékelést.

A szóbeli feleletet a nevelő előzetesen bejelenteni nem köteles.

Az értékelésbe a tanuló is bevonható.

Az értékelést az érdemjegyek mellett kiegészítik a piros és fekete pontok, „kis jegyek”, ☺, stb., melyekkel egy adott részterület, egy-egy feladat megoldásának, órai közreműködésnek értékelése történik. Ezek alkalmazási rendjét az adott tárgyat oktató nevelő határozza meg.

Az érdemjegyek bevezetése a naplóba kötelező. A nevelő az érdemjegyet –lehetőleg azonnal – bevezeti az osztálynaplóba illetve a tájékoztató füzetbe.

Az érdemjegyek attól függően, hogy milyen jellegű feladat megoldása okán kapja a tanuló, eltérő színnel beírva kerülnek a papír alapú naplóba. (E-napló esetén a szoftver szerint.)

Szóbeli felelet, órai munka:	kék
Írásbeli felelet, teszt:	zöld
Témazárók, felmérések:	piros
Piros, fekete pontból kialakított jegy:	fekete.

A naplóban **minimum havi egy érdemjegy** beírása kötelező.

A félévi és év végi értékelés a naplóban bejegyzettek alapján, nevelőtestületi döntés után kerül a tájékoztató füzetbe illetve a bizonyítványba.

5.7. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A vizsgázó értesítése:

Az iskola előzetes értesítést küld (magántanulóknak, javító- és osztályozóvizsgát illetve különbözeti vizsgát tevőknek) írásban, amely tartalmazza:

- A vizsga helyét (szóbeli és írásbeli résznél)
- A vizsga időpontját (szóbeli és írásbeli résznél)
- A vizsgatárgyakat és azok vizsgáztatásának módját
- A szükséges segédeszközöket, amelyeket a vizsgázónak magával kell hoznia.

A vizsgát a vizsga előtt legalább egy hónappal be kell jelenteni, a szülőket írásban kell értesíteni. A tanuló vizsgára való felkészülése során számára konzultációs lehetőséget kell biztosítani olyan formában, hogy a tanuló lehetőséget kapjon a vizsga tárgyát képező teljes tananyag áttekintésére, és a tananyag elsajátításához megfelelő mértékű segítséghez jusson. A konzultációra érkező diákra a Házirendben foglaltak ugyanúgy érvényesek. Az osztályozó vizsgát a nevelőtestület tagjaiból szervezett bizottság előtt kell letenni.

A bizottság három főből áll.

Tagjai:

- szaktanár vagy tanító,
- osztályfőnök,
- iskolavezetés tagja (elnök)

A vizsga eredményét jegyzőkönyvbe kell foglalni. A jegyzőkönyv tartalmazza a feltett kérdéseket, a tanuló írásbeli feleletét, szóbeli feleletének tárgyát valamint a vizsga eredményét.

Amennyiben a tanuló a vizsgán nem tud megjelenni, akadályoztatását írásban kell jeleznie az iskola igazgatójának, és ebben az esetben augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kijelölt javítóvizsga időszakában adhat számot tudásáról pótló vizsga keretében.

Amennyiben a tanuló neki felróható okból az osztályozó, javító, pótló vizsga írásbeli részén nem jelenik meg, a szóbeli vizsga időpontja automatikusan törlődik, érdemjegye elégtelen.

1. Az iskolában az alábbi tanulmányok alatti vizsgák tehetők le:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga

Magántanuló részére osztályozóvizsga a hit –és erkölcsstan, idegen nyelv kivételével minden közismereti tárgyból szervezhető.

Nevelési rendszerünkben az **alkalmassági vizsga nem** szerepel.

2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve (magántanuló),
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkészik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné, és ezt igazolja.

4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

6. A vizsgák időpontjáról, helyéről az érintett tanulók szülei a vizsga időpontja előtt legalább egy hónappal kapnak írásbeli tájékoztatást.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők alsó és felsős munkaközösségeinek szaktanárai állapítják meg. (Lsd. Az egyes évfolyamokra előírt tananyag, tevékenység és követelményrendszer, a továbbhaladás feltételei)

7. Különbözeti vizsgát akkor kell tennie a tanulónak, ha:

- más iskolából érkezett, a helyi tantervtől eltérő rendszerben tanult, és mások az iskola követelményei.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból lehet írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
VIZSGA			
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X	X	
Környezetismeret	X	X	
Ének-zene	X	X	X
Vizuális kultúra		X	X
Technika, életvitel és gyakorlat		X	X
Testnevelés és sport			X
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X	X	
Történelem	X	X	
Természetismeret	X	X	
Fizika	X	X	
Kémia	X	X	
Biológia	X	X	
Földrajz	X	X	
Ének-zene	X	X	X
Hon-és népismeret/Cigánynépismeret	X	X	
Vizuális kultúra			X
Informatika	X		X
Technika, életvitel és gyakorlat		X	X
Testnevelés és sport			X

Megjegyzés: Testnevelés tantárgyból a vizsga alóli felmentést indokolt esetben orvosi igazolásra lehetséges.

A vizsgák követelményei:

Az iskola helyi tantervében évfolyamonként meghatározott ismeretanyagot öleli fel és ennek tudását követeli meg a tanulóktól. Javító vizsga esetén a továbbhaladás feltételei (minimum követelmény) az irányadók Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott tanév adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

A vizsga során figyelembe vesszük a szakértői bizottság javaslatait. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű tanulásban akadályozott tanulók értékelésére a követelményrendszer alapján. Az SNI és BTMN tanulók írásbeli és szóbeli vizsgáira a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 68§(1) és a 69§(1) szakaszai és az egyes pedagógusok által összeállított továbbhaladási minimum a mérvadó.

5.8. Az otthoni (tanulósobai, napközi otthoni) felkészülés (szóbeli és írásbeli feladatok) meghatározásának elvei és korlátai

A nevelők a tanórán feldolgozott ismeretanyag elmélyítésére, gyakorlására írásbeli és szóbeli feladatokat ad(hat)nak otthoni, tanulósobai feldolgozásra (házi feladat).

Nagyobb terjedelmű írásbeli feladatot, hosszabb terjedelmű memoritert a következő tanítási napon nem kérünk számon.

Tanítási szünetre kötelező jellegű házi feladatot nem, szorgalmi vagy a tanuló munkáját segítő, előkészítő feladatot lehet adni (pl. olvasónapló, memoriter, matematikai feladatsor stb.).

Az ilyen jellegű feladatvégzés eredménye a tanuló félévi vagy év végi értékelésbe beszámít.

5.9. A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

A magatartás értékelésének szempontjai:

Példás a magatartása annak a tanulónak, aki

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi
- az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti
- a házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat
- felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó
- fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben
- munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes
- megnyilvánulásaiban őszinte, toleráns.

Jó a magatartása annak a tanulónak, aki

- neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik azok kijavítására
- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi
- a házirendet legnagyobb részben betartja
- fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő vele, s ezek nem jelentősek
- fegyelmi intézkedési fokozatok közül legfeljebb szóbeli (szaktanári, osztályfőnöki) figyelmeztetéssel rendelkezik

Változó a magatartása annak a tanulónak, aki

- a közösségi munkában vonakodva vesz részt, annak alakítására nem akar befolyással élni
- viselkedésével szemben többször merül fel kifogás
- többször vét a házirend és az elfogadható közösségi magatartás szabályai ellen
- társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész
- önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeret ingadozó,
- rendelkezik írásbeli (szaktanári, osztályfőnöki) megrovással, igazgatói figyelmeztetéssel

Rossz a magatartása annak a tanulónak, aki

- fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja
- rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek
- a nevelési ráhatásokat elutasítja
- a felnőttekkel szemben gyakran helytelenül viselkedik, tiszteletlen, társaival szemben durva, verekszik
- igazgatói intéssel, megrovással rendelkezik

A szorgalom értékelésének szempontjai

Példás a szorgalma annak a tanulónak, aki

- tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik
- munkavégzésében pontos, megbízható, törekszik a hibátlan munkavégzésre
- többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el
- kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül a foglalkozásokra
- érdeklődése sokirányú, esetenként a tananyagon kívüli ismereteket is megszerzi, megoszt társaival

Jó a szorgalma annak a tanulónak, aki

- az órákon figyel, a házi feladatokat elvégzi, az órákra a képességeihez mérten általában lelkiismeretesen készül
- az órán megfelelően dolgozik, de aktivitása nem feltűnő
- munkához való viszonya megfelelő, nem kiemelkedő
- ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, ellenőrzi munkáját, önmagát
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül

Változó a szorgalma annak a tanulónak, akinek

- munkája ingadozó, megbízhatatlan, többször előfordul, hogy vállalt vagy kötelező feladatát nem végzi el
- képességeihez, lehetőségeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése pontatlan, rendszertelen
- gyakran mulasztja el kötelezettségeit, munkafegyelme kiegyensúlyozatlan
- érdektelen, közömbösségéből csak ritkán kimozdítható a tanulási folyamat során

Hanyag a szorgalma annak a tanulónak, aki

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeket minimálisan vagy még annyira sem teljesíti
- munkavégzésében megbízhatatlan, tanórákon figyelmetlen
- feladatait általában nem vagy hiányosan, rendszertelenül teljesíti
- felszerelése hiányos, a hiányokat nem pótolja, taneszközei rendetlenek
- nevelői vagy tanulói segítséget nem fogad el
- érdektelen, passzivitásából nem mozdítható ki.

A szorgalom értékelésekor az egyes minősítések szempontsorából háromnak együttes megléte szükséges.

A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök havonta értékeli (2. évfolyam félév után érdemjegyekkel is), ezt a tanulók ön-illetve közösségi értékelésével kiegészíti. Az így kapott értékelés képezi a félévi és év végi eredmény alapját. A végeredmény a félévi és év végi osztályozó értekezleten, nevelőtestületi döntéssel megerősítve alakul ki.

5.10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének szabályai

- Intézményünk a kötelező beiskolázási körzetből minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
- Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
 - születési anyakönyvi kivonatot
 - a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót;
 - a gyermek lakcímkártyáját;
 - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
 - szükség esetén a Pedagógiai Szakszolgálat, Megyei Szakértői Bizottság szakértői javaslatát
- A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló nevére kiállított személyi azonosítót;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - a gyermek lakcímkártyáját;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - szükség esetén a Pedagógiai Szakszolgálat, Megyei Szakértői Bizottság szakértői javaslatát
- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
- Az iskolába beadott felvételi kérelmeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
- Olyan tantárgy esetén, amelyet a tanuló korábbi tanulmányai során nem tanult, a tanórákon a szaktanár, a szülő és az intézményvezető részvételével történt megbeszélésen meghatározott átmeneti időszakban munkájára értékelést/félévi/ év végi osztályzatot nem kap (részlet vett). A szülő az ideiglenes osztályozás alóli felmentésről írásbeli határozatot kap.

5.11. A helyhiány miatt nem teljesített felvételi, átvételi kérelmek közötti sorsolás lebonyolításának szabályai

- A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelet előírásai alapján iskolánk minden iskolánkba jelentkező tanulót felvesz, aki a fenntartó által meghatározott kötelező beiskolázási körzetben lakik.
- Amennyiben iskolánk ezek után további felvételi (átvételi) kérelmeket is teljesíteni tud, először az iskolába jelentkező halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat veszi fel. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye iskolánk településén található.
- Amennyiben iskolánk ezek után is tud még felvételi (átvételi) kérelmeket teljesíteni, ezt – a felvételi (átvételi) kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt legalább tizenöt nappal – nyilvánosságra kell hozni.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi (átvételi) kérelmének teljesítése után a jelentkezők közül először a sajátos nevelési igényű tanulókat vesszük fel, majd azokat, akiknek ezt különleges helyzete indokolja. Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló
- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- testvére iskolánk tanulója
- munkáltatói igazolás alapján a szülő munkahelye az iskola beiskolázási körzetében található,

- az iskola a tanuló lakóhelyétől (tartózkodási helyétől) számítva egy kilométeren belül található.

A sajátos nevelési igényű és sajátos helyzetű gyermekek felvételének teljesítése után a szabad férőhelyekre az iskola további felvételi kérelmeket is teljesít. Ha ilyenkor több felvételi kérelem érkezik az iskolába, mint a felvehető tanulók száma, akkor a tanuló felvételéről az intézmény sorsolás útján dönt.

A sorsolás lebonyolításának szabályai

- A sorsolás nyilvános.
- A sorsolásra a felvételi kérelmet benyújtó szülőket meg kell hívni.
- A meghívónak tartalmaznia kell a sorsolás helyszínét, a sorsolás időpontját, a sorsolásban érintett tanulók számát, valamint a felvehető tanulók számát.
- A sorsolás helyszíne az iskola épülete.
- A sorsolást a felvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak utolsó napja után tizenöt napon belül le kell bonyolítani.
- A sorsolást az ez alkalomra létrehozott sorsolási bizottság szervezi meg és bonyolítja le.
- A sorsolási bizottság tagjai: az igazgató, a jegyzőkönyvvezető, a tantestület egy tagja.
- A sorsolási bizottság elnöke: az iskola igazgatója.
- A sorsolás elején a megjelent szülőkkel ismertetni kell a sorsolás menetét és a sorsolási bizottság tagjait.
- A felvételi kérelmeket jelölés nélküli, zárt borítékban a jelenlevők előtt kell behelyezni a sorsolási urnába.
- Az urnából a sorsolási bizottság egyik tagja veszi ki egyesével a borítékokat, majd mindenki számára jól hallhatóan felolvassa a borítékban levő tanuló nevét.
- Az egymás után kihúzott tanulók nevét a jegyzőkönyvvezető a kihúzás sorrendjében azonnal rögzíti a jegyzőkönyvben.
- A sorsolás eredményeképpen minden jelentkezőt rangsorolni kell.
- A sorsolás menetéről a sorsolás közben jegyzőkönyvet kell felvenni.
- A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a sorsolás időpontját, a sorsolás helyszínét, a sorsolási bizottság tagjainak nevét, a felvételi kérelmet benyújtó szülők és tanulók nevét, a felvehető tanulók számát, a kihúzás sorrendjében a tanulók nevét, a sorsolás eredményeképpen az iskolába felvett és az elutasított tanulók nevét, a keltezést, valamint a sorsolási bizottság elnökének és a jegyzőkönyvvezetőnek az aláírását.
- Az elkészült jegyzőkönyvet a sorsolás végén a jelenlevőkkel ismertetni kell.

A sorsolás után az iskola igazgatója – sorsolás eredményének megfelelően – a felvételtől, illetve a felvétel elutasításáról határozatot hoz, melyet hivatalos formában eljuttat a felvételi kérelmet benyújtó szülőknél.

5.12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának **célja**, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatosan kiemelt feladat, hogy

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki a Védőnői Szolgálattal vagy az iskolaorvossal;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételi szándékát 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban az alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek szolgálják:

biológia, természetismeret:

- rovarcsípések
- légúti akadály
- artériás és ütőeres vérzés
- komplex újraélesztés

kémia

- mérgezések
- vegyszer okozta sérülések
- savmarás
- égési sérülések
- forrázás
- szénmonoxid mérgezés

fizika

- égési sérülések
- forrázás
- elektromos áram okozta sérülések

technika

- szúrt és vágott sebek
- elektromos áram okozta sérülések

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon az **osztályfőnöki órák** tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek:

- teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése;
- a mentők hívásának helyes módja;
- a háziorvosi szolgálat, védőnő segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások, tevékenységek

- bemutató, előadás szervezése a tanulóknak az Védőnői Szolgálat vagy az iskolaorvosi feladatot ellátó háziorvos bevonásával.
- egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projekt nap (téma nap) szervezése az alsó és/vagy a felső tagozatos tanulók számára.

5.13. A tanulók fizikai állapotának mérése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban tanévenként – a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével – megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi az adott tanév januártól április végéig terjedő időszakában.

A mérés eredményeit a rendeletben meghatározott időpontig feltölti a NETFIT informatikai támogató felületére, beszámol az eredményekről a tantestület előtt.

A mért területek:

- testtömeg index
- testzsír százalék
- állóképességi ingafutás
- ütemezett hasizom gyakorlat
- törzsemelés
- ütemezett fekvőtámasz
- kézi szorítóerő
- helyből távol ugrás
- hajlékonysági teszt

6. A pedagógiai program anyagi feltételrendszerének fejlesztési terve a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzék alapján

Iskola:

- ❖ Teakonyha felszereléssel
- ❖ Személyzeti öltöző felszereléssel
- ❖ Technikai alkalmazotti zuhanyzó felszereléssel

Alsó tagozat:

- ❖ Magyar írók arcképei (29 db 25x35cm)
- ❖ A mocsár életközössége (falikép)
- ❖ A négy évszak

Felső tagozat:

Természetismeret, biológia

- ❖ Csontváz
- ❖ Preparáló eszközkészlet
- ❖ Vízi mikroélővilág
- ❖ Rendszertani falikép

Matematika:

- ❖ Transzparenskészlet
- ❖ Matematika falikép garnitúra
- ❖ Rendszertani falikép garnitúra

Német nyelv

- ❖ Német nyelvű országok /német nyelvű felirattal/

Földrajz

- ❖ Iskolai iránytű
- ❖ Földtörténet falikép
- ❖ Földrajzi fókhalózat

Digitális tananyagok alsó és felső tagozat részére

Egészség-és munkavédelmi eszközök:

- ❖ Gyógyszerszekrény
- ❖ Munkaruha, védőruha (folyamatos)

7. Záró rendelkezések

A program hatálya, érvényessége

A program hatálya kiterjed a Pusztakovácsi Általános Iskola intézményének egészére, valamennyi intézményhasználóra.

A pedagógiai program felülvizsgálata

- A programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A 2023-2024-es tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén módosítania kell.
- A program felülvizsgálatára fenti időpontot megelőzően a fenntartó, az intézményvezető, nevelőtestület, vagy a szülők 2/3-ának jelzése, az SZM kezdeményezése alapján kerülhet sor.
- A tanulók a DÖK képviselők, a DÖK vezető pedagógus útján tehetnek javaslatot a módosításra.
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató hagyja jóvá.
- A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez, amelyek megvalósításához a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó egyetértését.

Rendkívüli felülvizsgálat indoka lehet

- Törvénymódosulás
- Intézményi átszervezés
- Finanszírozásbeli (lényegét érintő) változás
- Új intézményvezetés által betervezett program
- Intézményhasználók elvárásainak lényeges elemet (elemeket) érintő változása
- Feltárt hiányosságokból következő kötelezettség

A felülvizsgálat mechanizmusa

- A fent megnevezett pontok valamelyikének teljesülése esetén, egy évnél azonban nem rövidebb idő elteltével (kivétel hatóság általi határidő) nevelőtestületi értekezleten való megtárgyalás
- Módosítás akkor lehetséges, ha a nevelőtestület legalább 2/3-ad része egyetért a módosított szöveggel, és ezt nyílt szavazás útján kinyilvánítja.
- Az eredményt jegyzőkönyv rögzíti.

A pedagógiai program nyilvánossága

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető. Minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől valamint az iskola valamennyi pedagógusától a program tartalmáról fogadóórán vagy egyéb, előre egyeztetett időpontban.

A publikáció helyszíne, formái:

- Siófoki Tankerületi Központ (elektronikus)
- Pusztakovácsi Általános Iskola nevelői szoba (nyomtatott)
- Pusztakovácsi Általános Iskola igazgatói iroda (nyomtatott, elektronikus)
- Pusztakovácsi Általános Iskola irattár (elektronikus, nyomtatott)
- Intézmény honlapja: <http://pkovacsikozneveles.hu/> (elektronikus)
- KIR felület (elektronikus)
- Pusztakovácsi Községi Könyvtár (nyomtatott)

8. Legitimizációs záradék

A Pusztakovácsi Általános Iskola Szülői Szervezete a Pusztakovácsi Általános Iskola módosított pedagógiai programját megismerte és elfogadásra javasolja.

.....*Körmendi Lajosné*.....
 Körmendi Lajosné
 Pusztakovácsi Általános Iskola Szülői Szervezete
 elnök

A nevelőtestület módosított pedagógiai programot elfogadó határozata:

A Pusztakovácsi Általános Iskola nevelőtestülete az intézmény módosított pedagógiai programját a 6/2020. számú határozatával egyhangúlag elfogadta. (Lsd.: jegyzőkönyv 2020. január 7.)

.....*Béres Szilvia*.....
 Béres Szilvia
 intézményvezető

.....*Csatári Attila Józsefné*.....
 Csatári Attila Józsefné
 hitelesítő

Jóváhagyta:

.....
 Dr. Gruberné Kis-Pál Andrea igazgató
 Siófoki Tankerületi Központ

Siófok,.....

9. Mellékletek

- 9.1. Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja
- 9.2. Szakértői vélemény a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésének megvalósulásáról
- 9.3. Iskolakert program elemei a pedagógiai programban

Melléklet a Pedagógiai programhoz

Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

A rehabilitáció/rehabilitáció tartalma, módszerei és eszközei

Enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a NAT-ban alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) nevelésében-oktatásában elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából. Mindez különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Szemléleti és módszertani alapelv, hogy a tananyag - a tanítási tartalom - eszköz a tantárgy nevelési feladatai megoldásában. Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékosok esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. Ezért a nyelvhasználati képesség és a gyakorlat fejlesztése az elsődleges feladat.

Az anyanyelv elsajátítása során - a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhe értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek, továbbá a funkcionális képességek / érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet /. A matematikai kompetencia birtokában az enyhe értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanítás- tanulás folyamatában döntően a társadalmi lét során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világgép kialakítása.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhe értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetencia megszerzésekor az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai- pszichológiai jellemzőit figyelembe véve a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva segíti az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlődését.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása minden esetben a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. Arra kell összpontosítani, hogy az iskola évei alatt saját cselekedeteik tükrében alakuljon ez a kompetencia. Ismerjék fel lehetőségeiket. Tudják fogadni mások segítségét. Tudjanak segítséget kérni és adni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési feladatok megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Énkép, önismeret

A megfelelő önértékelés, a saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

Hon- és népismeret

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Ki kell alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múltéhoz.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. A demokratikus jogok gyakorlására ajánlott iskolai szinten belül lehetőséget adni (diákönkormányzat).

Gazdasági nevelés

A lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségekre (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok), ennek megfelelően célszerű a gyakorlatot, gyakorlati háttérrel (munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés) előnyben részesíteni.

Környezettudatosságra nevelés

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell, hogy jelentkezzen.

A tanulás tanítása

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, gyakoroltatása, mindig az adott fejlettségi szinttől indulva.

Testi és lelki egészség

A nevelésben-oktatásban lényeges szerepe van a fizikai képzésnek, a rendszeres testedzésnek, mivel az erőnlét, a kitartás, a fizikai terhelhetőség meghatározó tulajdonságok lesznek a tanulók számára a munkaerőpiaci érvényesülésben.

Felkészülés a felnőtt szerepre

Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, melyben kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

A NAT által meghatározott műveltségi területek százalékos arányai tanulásban akadályozott tanulók oktatásában:

A NAT műveltségi területek százalékos aránya műveltségi területenként	1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	32 - 42	17 - 24	15 - 20
Élő idegen nyelv	-	*	4 - 8
Matematika	17 - 23	15 - 20	15 - 20
Ember és társadalom	4 - 8	6 - 8	6 - 10
Ember a természetben	4 - 8	7 - 11	15 - 20
Földünk és környezetünk	-	4 - 8	4 - 8
Művészetek	10 - 15	10 - 15	8 - 12

Informatika	2 - 4	4 - 8	4 - 8
Életvitel és gyakorlati ismeretek	4 - 8	11 - 15	11 - 15
Testnevelés és sport	10 - 15	10 - 15	10 - 15

* választható tantárgy

Az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő készségek és képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye. A műveltségi területek tartalmi segítenek abban, hogy a tanulói képességek mind magasabb szintre fejlődjenek az egyénileg meghatározott lehetőségek határain belül.

Speciális ajánlások a sérülés típusához kapcsolódva

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és - gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

Az irodalmi ismeretek célja, hogy műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a tanulókat a világról, az emberi természetről, az emberi létről, érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról.

A magyar nyelv és irodalom műveltségi területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában, az önműveléshez szükséges képességek fejlesztésében.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- a) Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:
 - vizuális észlelés – jelfelismerés,
 - akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
 - a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- b) A téri tájékozódás fejlesztése.
- c) Grafomotoros készségek fejlesztése.
- d) Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- e) Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memória fejlesztés.
- f) Szövegösszefüggések megláttatása.
- g) A helyesírási szokások megerősítése.

Fejlesztési feladatok

Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.

A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.

A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.

Önismeret erősítése. Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.

A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.

A tanulók által megismert aktív és passzív szókincs gazdagítása, gyakorlatai.

Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai. Az önkorrekciónak képesség fejlesztése, hibakeresés, - javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése. Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal.

Élő idegen nyelv

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulás a természetes nyelvsajátításra épül. Az idegen nyelv elsajátítása során a tanulók olyan nyelvi tevékenységekben vesznek részt, amelyek értelmi szintjüknek, fejlettségüknek megfelelnek.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

Természetes része a tanuló tanórai beszédének a magyar nyelvű kérdés és válasz, amelyet párhuzamosan használnak az idegen nyelvvel együtt. A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

Az idegen nyelv olvasásának, írásának tanítása csak a tanulóban erősödő igény alapján kívánatos. Az idegen nyelv tanulása nem önmagáért történik, hanem az idegen nyelvi környezetben az elemi kommunikáció és kapcsolattartás érdekében, az egyszerű információk felfogása, megértése céljából. A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok

– Beszédszándék

Az idegen nyelven történő megszólaltatás gátlásainak oldása. Szükségletek, motívumok felébredtése az idegen nyelv tanulása iránt. Idegen nyelvű információhordozók iránti kíváncsiság felkeltése. Az Európában való eligazodás, kommunikálás igényének felkeltése.

– Beszédértés

Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.

Egyszerű – a témához kapcsolódó – kérdések felfogása, megválaszolása. Kapcsolatfelvétel a tanult témakörökben. Kérdések, igények egyszerű kifejezése.

– Beszédkészség

– Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolása.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képesség alpműveleteit szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

a) A tanulás eszközeinek célszerű használata.

b) Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.

- c) Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- d) Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- e) Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek összehasonlítása, becslése.
- f) A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- g) A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- h) A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- i) Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok

A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.

A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban. A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten. Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.

A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.

A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.

Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.

Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.

A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.

A segítségkérés és -elfogadás képességének fejlesztése, kialakítása.

A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.

A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.

A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.

Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.

A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.

Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.

A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.

Az ítélőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom. Történelem és társadalmi ismeretek

A tartalmak elsajátításakor figyelembe kell venni a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, ezért előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti annak a belátását is, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk.

A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- Az időészlelés fejlesztése, az emberöltő, az évtizedek, évszázadok, évezredek megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése.

Fejlesztési feladatok

Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből. A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.

A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.

Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.

Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.

Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.

A munkavállalás gyakorlata.

Ember a természetben

A tanulók ismeretsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megeremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák elsajátítása.

E területen szerzett műveltség fontos eszköze az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátításának is.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- Figyelem-, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A térérzet alakítása, megerősítése, viszonzyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, a változás – időben, térben – észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.

Fejlesztési feladatok

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.

– Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.

Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.

– Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.

– Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.

– Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen.

Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.

– Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött élet-értelmezés elemi ismeretei.

– Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.

– A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.

– A hétköznapi folyamatokban előforduló energiafajták és energiahordozók bemutatása példák segítségével.

– Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.

– Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.

– Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.

– A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.

– Önismeret, önellfogadás, egészségmegővő készségének fejlesztése.

– A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.

– Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.

A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

– A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, probléma-felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.

– A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.

– A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térképösszefüggéseinek felismerése.

– Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.

- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.
- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.
- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.
- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzlet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.

Fejlesztési feladatok

- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.

- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakításának segítése.

Informatika

A műveltségi terület – igazodva az informális társadalmi elvárásokhoz – középpontjába a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzést és készségfejlesztést állítja. A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.

Fejlesztési feladatok

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is. A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához. Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével. Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság-együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülésspecifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs /rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.
- A probléma felismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akarati mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.

Fejlesztési feladatok

- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővés problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megővésében, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.
- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő-, ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételében.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.
- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formai, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak, mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés és sport

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet. Mindezek szükségessé teszik, hogy az általános testnevelés körét kibővítve, a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszköztárára segítse eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos tapasztalatszerzés élményéhez.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alapttechnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet. Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

Fejlesztési feladatok

- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
 - Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
 - A megosztott figyelem képességének automatizálása.
 - Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
 - Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok, sporteszközök alkalmazásával is.
 - Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.
-

Beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése

A beszéd fogyatékos tanuló

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és -megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengességgel együttjáró részképesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszéd fogyatékosok körébe sorolhatók.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig - minden változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs nehézségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak. Amennyiben a beszéd fogyatékosok a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédbeli akadályok jellegétől függ.

Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) megkésett beszédfejlődés,
- b) diszfázia,
- c) diszlália,
- d) orrhangzós beszéd,
- e) beszédritmus zavara (dadogás, hadarás),
- f) diszfónia,
- g) disarthria,
- h) mutizmus,
- i) diszlexia,
- j) diszgráfia,
- k) súlyos beszédészlelési és beszédmegértési zavar, vagy ezek halmozott előfordulása.

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésének elvei és tartalma

A fejlesztés alapelvei

- a) A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.

- c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges.
- d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perцепciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a különböző beszédműveletek számos azonos, illetve közös elemből tevődnek össze, a fejlesztés a különböző átviteli megoldásokkal eredményesebbé tehető.
- f) A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz. Ahhoz, hogy a beszéd fogyatékos tanulók a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, a tanuló egyéni sajátosságait is figyelembe kell venni.

Kiemelt fejlesztési tartalmak:

Anyanyelvi kommunikáció

- a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket
- az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása
- szövegértés fejlesztése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való továbbdolgozás, továbbgondolkodás lehetőségének biztosítását
- amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)
- a szókincs bővítése.

Idegen nyelvi kommunikáció

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket.

A beszéd fogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.

A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszéd fogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírási ellenőrző programok is segíthetik.

Matematikai kompetencia

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Természettudományos kompetencia

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol, az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása szükséges az egyes összefüggések mechanikus memorizálásának megsegítésére.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulóknak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük. Eredményes tanári stratégia lehet a természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése.

Digitális kompetencia

Ezen a területen a beszédfigyatékos tanulók jó eséllyel tudnak problémákat megoldani, mivel az informatikai eszközök használatában a beszédfigyatékoság kevés hátrányt jelent. Amennyiben a szóbeli kifejezőképesség sérült, a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban. Hozzásegíthetjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken. Főleg az írott szöveg megértésére, lényegkiemelés képességére van nagy szükség, mert ezek segítségével alakíthat ki új kommunikációs stratégiákat.

Az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszédfigyatékosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk a tanulók erős motivációjára. Egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával olyan eszközök birtokába jut, amivel önállóan is tud tájékozódni a digitális világban. A tanuló érzékeli azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A pedagógus feladata, hogy a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszédfigyatékoságból eredő hátrányokat minimalizálni.

A hatékony, önálló tanulás

A beszédfigyatekos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás. Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük. A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén. A pedagógus feladata az új ismeretek megszerzése iránti interiorizálódott motiváció kialakítása.

Személyközi és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Cél a beszédfigyatekos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni. Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. A pedagógus feladata, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecsereben képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni. Fokozatosan el kell sajátítania a beszédfigyatekos tanulónak azt a képességet, hogy rátaláljon a megfelelő kommunikációs stratégiára, képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképeség egy kiegészítő kommunikációs eszközt ad a beszédfigyatekos tanulók kezébe. A kreativitás, a problémafelismerő és -megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti nevelés. Ezen a kompetenciaterületen az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti.

A művészeti nevelés érték közvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.

A megfigyelőképesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma- és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszédfigyatekos tanuló speciális készségfejlesztésére.

Speciális ajánlások a sérülés típusához kapcsolódva**Énkép, önismeret**

Az önismeret fejlettsége, a reális énkép nagymértékben segít a nyelvi deficit leküzdésében és a társadalmi integrációban.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási

munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Hon- és népismeret, Európai azonosságtudat-egyetemes kultúra, Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, Gazdasági nevelés, Környezettudatosságra nevelés

A fenti kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása során a beszédfigyatekos tanulók esetlegesen felmerülő szövegértési problémái, absztrahálási, lényeg-kiemelési nehézségei jelentenek nehézséget. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanulók munkáját. Fontos, hogy az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek támogassák. Fontos a kifejezőkészség állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása. Kiváló lehetőséget nyújt erre az interperszonális készségek fejlesztése, a szociális érzékenység kialakítása, az együttműködésre való képesség fejlesztése, a különféle konfliktuskezelési eljárások elsajátítása.

Tanulás tanítása

Az informatikai eszközök, egyéni ismeretsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszédfigyatekos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

Testi és lelki egészség

A pedagógusnak segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében. Kiemelt feladat a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni. A kommunikációjában korlátozott tanuló sokszor nehezebben tudja érzelmeit verbálisan kifejezni, külön figyelmet kell fordítani az érzések megfelelő kezelésére, kifejezésére.

Felkészülés a felnőtt - lét szerepeire

A beszédfigyatekos tanuló készségei, képességei alapos feltérképezése szükséges a felnőtt életre történő felkészítéséhez. A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A kategórián belül nem határozhatunk meg egységes jellemző jegyeket; az egyes állapotok a tünetek/tünetegyüttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek. A percepciós bázis többdimenziós érintettsége miatt az olvasás, írás, számolás elsajátításában különböző súlyosságú akadályt jelent, az enyhe zavartól egészen a funkcióképtelenségig.

a) A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények - elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) - elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttese tartozik. Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között. A részképességzavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki.

b) A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési lelassulásának jelei a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulóknál az alábbiak:

- általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra,
- fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

A fejlesztés alapelvei

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

- A részképességzavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiás céllal szervezett átmeneti formának tekinthető, melyet csak súlyos állapotok esetén célszerű alkalmazni, és amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- b) a kudarc-tűrő-képesség növelése,
- c) az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

Diszlexia, diszgráfia

A **diszlexia** a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatóak meg, valamelyik dominanciájával.

Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat.

Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévésztesek fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- b) a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- c) a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- d) a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- f) az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegennyelv tanulás) jó színvonala mellett. Háttérében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- b) a testséma kialakítása,
- c) a téri relációk biztonsága,
- d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- e) a szerialitás erősítése,
- f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- g) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hiperkinetikus zavarok

Már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal.

Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekesély vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcosság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- a) A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
 - b) Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
 - c) A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
 - d) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
 - e) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció*

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

A gyógypedagógiai tanár/terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

Módszer- és eszközválasztás

Ajánlások a pedagógus/szülő részére

- A módszer-és eszközválasztás tudatosságát a gyermek fejlettségi szintjének pontos megismerése és az arra épülő egyéni fejlesztési terv alapozza meg.
- A fejlesztési területek egymásra épülését, motiváló, változatos, rövid terhelést kell biztosítanunk a tanulási folyamatban.
- Nem szabad a gyermeket körülvenni egyszerre sok ingerrel. Mindig átláthatóság, behatárolhatóság, rend és következetes pozitív megerősítés vegye körül a tanulót. Egyszerre keveset markoljunk vizuális-akusztikus ingerekből: inkább többször, változatos formában, rövid ideig erősítsük ugyanazt a képzetet. Tilos a hosszú, unalmas, gépies gyakoroltatás, a megterhelés erőltetett fokozása!
- A nevelő mindig igyekezzen belehelyezkedni a gyermek nézőpontjába!
- A fejlesztést két irányban végezzük: egyrészt a preventív képességfejlesztéssel erősítsük meg a gyengén működő funkciókat; másrészt teremtünk alkalmat a gyermek önmegvalósítására, értékei bemutatására kreatív tevékenységek végzésével (ábrázoló technikák, zene, mozgás, sport, színjátás, kézművesség, stb.), mely a személyiség egyensúlyának kialakításában döntő lehet.
- A hiányokat, korlátokat, a teljesítmény gyengeségeit egynek tekintjük a gyermek tulajdonságai között: nem kihangsúlyozva azt! A tanuló értékelését az önmagához viszonyított személyiségfejlődés alapján végezzük.
- Az ajánlott eszközök használata abban az esetben is szükségszerű, amennyiben a sajátos nevelési igény fennállásáról a gyermeknek nincs szakértői véleménye, de tanulási teljesítményében, beilleszkedésében enyhébb problémák megfigyelhetők.
- A differenciált bánásmód, nevelői attitűd és fejlesztés csak akkor válik hatékonyá, ha az inkluzív intézmény pedagógusa, a szülő és a segítő szakember (gyógypedagógus, pszichológus) közti együttműködés rendszeres: a gyermek egyéni fejlesztési tervét közösen valósítják meg.

Az együttnevelés koncepciója

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.

- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítást tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

*A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező **pedagógus**, aki:*

- a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
- b) egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- e) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- f) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

*A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő - a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező - **gyógypedagógiai tanár/terapeuta** az együttműködés során*

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása),
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;

- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

3. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) A sajátos nevelési igényből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása
- b) A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében
- c) A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása
- d) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása
- e) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- f) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetséggondozó feladatainak segítése

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

Sajátos nevelési igényű tanuló esetén a 2/2005. (III.1.) OM rendelet, ill. a 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet alapján megfogalmazott irányelvek, a kapcsolódó tartalmak kiemelt jelentőségűek a továbbhaladás szempontjából. A követelmények értelmezése mindig az adott sérüléstípusnak megfelelő elvárási szintet feltételez, illetve minden - az adott tanuló állapota alapján - pozitív változás része a komplex értékelésnek.

A követelmények és elvárások nem egyezhetnek meg a többségi osztályra, csoportra alkalmazottakkal.

A továbbhaladás feltételeinek meghatározása tehát a SNI tanulók esetében egyénre szabott megítélést igényel: mindig abból a szempontból, hogy a továbbhaladás vagy az évisméltés nyújt-e számára nagyobb segítséget a későbbi társadalmi beilleszkedésben, az énkép pozitív irányú alakításában.

SNI tanulók értékelése

Az értékelés egyéni képességek, fejlettségi szinthez viszonyított fejlődés figyelembevételével történik.

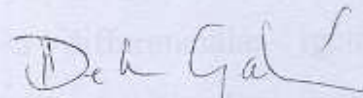
Az értékelésnél előtérbe kell helyezni a pozitív megerősítést és lényeges az egyéni különbségek figyelembevétele. Ez elősegíti a tanuló teljesítményét önmagához viszonyító, fejlődést figyelembe vevő értékelést.

Szakértői vélemény

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésének megvalósulásáról

Pusztakovácsi Általános Iskola

(8707 Pusztakovácsi, Fő u. 114)

Demeter Gáborné
Közoktatási szakértő

Szakértői igazolás száma:
SZ022281

Szakértői nyilatkozat

a) Cél:

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésének vizsgálata, javaslat a pedagógiai program adaptációjának módjára

b) Intézmény:

Pusztakovácsi Általános Iskola (8707 Pusztakovácsi, Fő u. 114)

c) Tárgy:

Az intézmény pedagógiai programjának felülvizsgálata a sajátos nevelési igényű tanulók sérülésspecifikus nevelése-oktatása szempontjából - a TÁMOP 3.3.8. pályázati konstrukció keretében

d) A felülvizsgálatban érintett dokumentum:

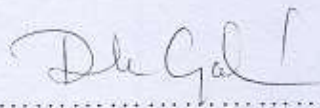
Pedagógiai Program (Nevelési Program és Helyi tanterv)

Összefoglaló nyilatkozat:

A pedagógiai program szemlélete és pedagógiai koncepciója illeszkedik az sajátos nevelési igényű tanulók befogadásának, elfogadásának, együttnevelésének és szakszerű fejlesztésének elveihez. Megtalálhatók benne az integrált nevelés-oktatás alapvető feltételei, a differenciálás igénye. Az adaptáció teljességéhez szükséges a hatályos tantervi irányelvek beépítése a helyi tantervbe, mely biztosítja a sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs és szocializációs felkészítésének differenciált rendszerét, elősegíti a sikeres továbbhaladást, valamint az egyéni bánásmód/értékelés érvényesülését.

Javaslat: Az integráltan nevelt-oktatott sajátos nevelési igényű tanulók számára fejlesztő program kidolgozása a 32/2012. EMMI rendelet alapján az iskola alapító okiratához illeszkedő pedagógiai területeken. A fejlesztő program a pedagógiai program mellékletét képezi.

2015. február 22.

.....
Demeter Gáborné
Közoktatási szakértő

Szakértői igazolás száma: SZ022281

Pedagógiai célkitűzés: Az iskolakertek kialakítása, működtetése során a tanulók

- ismereteket és jártasságot szereznek a zöldségtermesztésről;
- egészségesebb táplálkozási szokásokat alakítanak ki, megtanulják, hogyan készítsenek egészséges ételeket a kert termékeiből;
- értékelik az egészséges táplálkozást, képesek megváltoztatni az étkezési szokásaikat;
- megtanulják, hogyan termeljenek biztonságos és fenntartható módon, hogyan üzemeltessék sikeresen a kertet;
- pozitív képet alakítanak ki a mezőgazdaságról, élvezik a kertészkedést;
- tisztelik és értékelik az iskolai környezetüket;
- környezettudatos viselkedést sajátítanak el, tiszteletet élnek át a természet és a természet erőforrásai iránt;
- képesek a kapcsolódó tantárgyi tartalmakat összekötni a kertben szerzett gyakorlati tapasztalatokkal;
- megtanulják, hogyan tervezzenek, működjenek együtt másokkal, hozzanak döntéseket stb.;
- üzletvezetési és vállalkozási ismeretek alapjaival ismerkednek meg.

Csoportos kertprojekt megvalósítása: Csoportos kertprojekt keretein belül a tanulók csoportokban dolgoznak, úgy végzik az iskolakertben a tevékenységüket.

I. ELŐKÉSZÍTÉS

I/1. Kertművelő tanár személye: A gyakorlati tapasztalat birtokában van, alkalmas, nem függ az általa tanított tárgytól, a tanulók korosztályi, egyéni különbségeire fogékony, és alkalmazkodik hozzá. Szervezi a kert kialakítását, foglalkozásokat tart a tanulóknak, gondoskodik a kert egész évi működéséről, ide tartoznak a nyári munkálatok is. Dokumentál, illetve gondoskodik az iskolakertben termesztett növények felhasználásáról.

I/2. Támogatók bevonása, támogató közösség kialakítása:

- szülői ház,
- civil szervezet: Bodaszőlőért Egyesület,
- helyi gazdálkodó,
- pedagógusok.

I/3. A kert megművelésének eszközei: a pályázat kapcsán kapott alapcsomag 12 fős csoporthoz: 12 ásó, 8 kapa, 6 gereblye, 2 csákány, 3 öntözőkanna, 4 vödör, 2 talicska, 3 metszőolló, 1 ágvgató, 1 fejsze, 2 fűrész, 1 lobjereblye, komposztláda.

Plusz szükséges eszközök egyéni igény szerint: kesztyűk, növényvédő szerek, hordó, kézi permetező, kerítésdrót, oszlop, szerszámos bódé, földmunka, szántás, trágyázás, kerti pad, asztal, kerti slag.

Szaporítóanyagok: gyümölcsfák, bokrok, vetőmagok, palánták.

